Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

1051

Digitized by Google

062-9033

Digitized by Google

01 1089 0399 UB AMSTERDAM

Digitized by Google

Digitized by Google

KORTE UITBREIDING

Van het

HOOGELIED

VAN

SALOMO

In zeven verſcheidene gezangen afgedeeld

Door

JOHAN d' OUTREIN

Zeelander.

Te LEEUWARDEN,

Bi KARST TJALLINGS, drukker en boukverkooper, in de groote Hoogſtraat, bi de Brol, in de vergulde drukkerij. M DC LXXXII.

Digitized by Google

Ps. xlv.

Mijn Herte geevt een goede reden op, Ik zegge mine gedigten van een Koning.

SENECA Ep: CIIX.

SENSUS NOSTROS CLARIORES CARMINIS ARCTA NECESSITAS EFFICIT. EADEM NEGLIGENTIUS AUDIUNTUR, MINUSQUE PERCUTIUNT, QUAMDIU SOLUTA ORATIONE DICUNTUR: UBI ACCESSERE NUMERI, ET EGREGIUM SENSUM ADSTRINXERE CERTI PEDES, EADEM ILLA SENTENTIA VELUT LACERTO EXCUSSA TORQUETUR.

Digitized by Google

OPDRAGT

Aan de Deugdbegaavde en Weêrgalooze Vrouw

MEVROUW

KORNELIE VETH

Waarde Egtgenóót van den Hoogge-
leerden en Agtbaren Heer

De HEER

JOHAN van der WAEYEN

Hoofdleeraar der H. Godgeleerdheid en Hoog-schoolprediker tot Franeker. Mitsgaders Geheime Raad van zine Vorstelike Doorlugtigheid Henrik Kazimir Vorst van Nassau enz.

MIJn Zangheldinne zouw haar niewgeboren vrugt
Nauw 't werrelds ligt doen zien, of reden om bedugt
Te wezen, deed zig op, wie 't in haar moederermen
Voor lastertongen mogt handhaven en beschermen.
De werreld drong 'er geen, als U, Gedugte Vrouw,
Aan wien ik 't mombersschap gewilliger offeren zouw;
Hoewel 't met regt mag uw vergode luister schinen
Te na te raken: gi zijt hooger roum, dan mine
Gedigten waardig, want géén vlugge Fenikspen
De hoegrootheid van uw deugd en wijsheid schetsen ken.

Digitized by Google

Maar uwe zedigheid bi elk zoo dier geprezen,
Die 't lage niet verfoeit, doet mi vriborstig wezen,
En offeren u dit werk met diepe eerbiedigheid;
Uw naam bevri het van het biten van de nijd.
U, Vrouw KORNELIE, die 't alderéérste poogen
Hebt in mijn ziel verwekt, en 's Digters wil gebogen,
Om 't puik der liederen op Nederduitse klank
De wijste Koning na te kwelen. Grooter dank
Hebt gi verdiend, indien het iemand mogt toelachchen;
Uw porring wist dit werk mijn lóómheid af te prachchen.
U, Groote Vrouw, aan wiens voorvaderen 't Vaderland
Voor eewig is verpligt, en nog laurieren plant.
Dien ouwden stamboom die een reeks van schoone loten
Ten dienst van Jezus Kerk en Neêrland heeft geschoten,
Wier luister eewig bi de dankb're nazaad leevt.
Uw Vader JAKOB hen voor bi in glori streevt,
Zoo hóóg de seder boven 't moeskruid beurt haar kruinen:
De faam zal eewiglijk luidskeels zijn roum bazuinen.
Die JAKOB, zuil van staat, de króón van 't Neêrlands hov
Mijn zwaneveêr verdrinkt in al te ruimen stof,
Indien zi voor had al zijn deugden af te malen;
Het zi hi 't heilig regt in evenredige schalen
Te wikken plag, en ongekreukt het vonnis veld',
Noit om den tuin geleid door óógverblindend geld.
Dus kon de elendige weêw en vaderlooze weezen
Hi tot een vader en tot een Beschermhéér wezen.
Het zi als Atlas hi op zine schoften torst'
't Bouwvallig vaderland, door oorlogsbloed bemorst'
En 't brooze schip, wannéér 't nauw duimbréód boven 't zinken
Te baat had, veiligde en behoedde voor 't verdrinken.
De Middelborger wijt hem 't welzijn van zijn stad,
Dat ze éértijds weliger dan in deze éew bezat.
Geen kleine reden mijn gedigt u op tedragen.
Maar 't geen mi nader treft: wannéér ik zal gewagen
Van vander WAEYEN uw Gemaal, schiet ver te kort

Mijn

Digitized by Google

Mijn ſtamerende mond : zijn luiſter nimmer word
Van menſchen g'evenaard door eene tóón van klanken,
'kZwijg hier hoe éewiglijk hem Middelborg moet danken
Voor zijn getrouwen dienſt en Goddelike léér,
Daar menig nog na ſnakt, Het heeft den Opperhéér
Behaagt tot hooger dienſt en lot hem te bewaren.
Nu léert in Vriesland Hi zijn iverige ſcharen
De woorden Gods, het zi op les-of predikſtoel.
Gelukkige als ik ben ! één ivervuur gevoel
'k Ontvlammen in mijn borſt, om over mijn gelukken
Te juichen, en met mond en pen die uit te drukken,
Dat ik mag dagelijks geketend aan zijn mond
En Goddelike tong, beveſtigd in den grond
Der waarheid worden, en uit gulle borſtefleszen
Mag zagten minen dorſt, en mine léérzugt leszen,
En 's Konings gangen in zijn Kerk, zijn heiligdom
Na wandelen. Ik ſta voor zine wijsheid ſtom,
En konde ik, ik verhiev die boven de hóógſte wolken,
Wen ik ter predikſtoel hem vaardig hóór vertolken
In tweederleije taal het ouwd en niew verbond.
Eén afgerig ter ſchagt betrouw vri aan de mond
Der ſchelle ſaam, om door de wolken om te dragen
Zijn iver en zijn prouw in Vrieſland te onderſchragen;
Dat eewigt zinen naam : Hi ſtreevt de bitſe nijd
Zeeghaftig ver voor bi, hoewel zi knort en bijt.
Gelukkige Egtgenóót van deze Zon der werreld
O Edelmoedig hart zoo ruim met deugd beperreld,
O Mannelike ziel in eene vrouwenborſt,
Zoo fier, zoo edel, met verwijvdheid niet bemorſt!
Wie kent zig waardig om uw glorie uit te donderen?(ren,
Wie zouw, Gedugte Vrouw, om U zig niet verwonde-
Die zoo veel gaven ziet ten hemel afgedaald
In eene ziel. Van daar het klimmend zonrad praalt,
Tot daar het neêrduikt, vindmen géén die u geliken,
Niet één', wiens luiſter voor uw glanszen niet moet ſtrikken.

Digitized by Google

De wijsheid is uw schat, daar wroet gi daaglijks om,
Die haalt ge uit levende, en uit doode, die schóón stom,
Uw weetzugt voeden en ontknoopen hare orakelen,
En stof verschaffen om één ketenwerk te schakelen
Van alle wetenschap. Wat schrivers Nederland
Of Brit of Fransman kent, die slijt uw wize hand,
Die worden, zijnze het waard, in merg en bloed veranderd:
Dus word uw Heldenziel door kennis opgeschranderd
Van Godgeléérdheid, en Natuurkunde, en wat méér
Strekt aan leesgierig brein tot luister en tot éér,
Van Ouwdheid, werreldlike en Kerklike geschigten.
Dan spitst ge uw zwaneveêr en voorremt rijmgedigten
Of kruipt de schrivten door van Huigens of van Hoofd
Die Letterhelden in de Digtkunst opgestoovd.
Mijn zangnimf roumt zig, dat ze uw ooren oit mogt streelen,
En wierd van u verwekt om op haar wijs te kwelen
Een maatgezang, schóón van geringe stof en aard.
Mijn speeltuig lag met rag beweven en ontsnaard;
En 't was mi ernst, mijn veêr in Vriesland te doen rusten;
'tEn waar 't mi had gelukt te konnen u verlusten
Door mijn gezangen. Aan wien zouw ik mijn gedigt
Opofferen dan door wiens believen 't is gestigt?
Ik zwijg van uwe deugd nog verder op te halen;
Op dat mijn teeder oog door al te ruime stralen,
Niet word bemagtigd. 'k Zal slegts eeuwig mi verpligt
Bekennen, zoo lang ik het glanszig zonneligt
Beschouwen zal, dat ik mag bi de gunstelingen
Geteld zijn van u beid'. Géén tijd kan mi ontwringen
De nageheugenis der vaakgenoten gunst,
Nooit op te tellen, nooit te malen door de kunst.
Eér zouw de zonneglans zijn gulden straal ontberen,
Eér zouw in zomertijd de vloed in ijs verkeeren,
Eér vadze ondankbaarheid bi mi geherbergd werd.
Zie hier één prouvstuk van mijn toegenegen hert,

Een

Digitized by Google

Eén hert bezwangerd en met pligten overladen;
Dat offert u, dat draagt u op zijn digtsieraden.
Aanvaard, Gedugte Vrouw, met gunstig óóg mijn givt,
Mijn kreupel maatgezang, mijn onbedropen schrivt.
Het lied der liederen, wiens héérlijkheid verdooven
Alle andere zangen kan, en verre streevt te boven.
De stof is waardig voor uw aandagt; hier ziet gi
De Kerk van 't niew verbond in eene schilderi
Door Davids zoon geschetst, en onder de Persoonen
Van BRUID en BRUIDEGOM en DOGTEREN vertoonen.
Hier ziet gi de Ouwde Kerk na haren Bruidegom
Reikhalzen, biddende: Mijn alderlievste, kom,
Vertoon u óóg aan óóg, en kus mi met uw lippen,
Want honigzéém wijkt voor de zoetheid van de tippen
Der Goddelike mond. Hier zietge haar vrolijk zijn
Om die verkregen gunst, en midden in het plein
Van 't Heidendom gevoerd; gi ziet de Kruisgezanten
De werreld overen en Jezus standaart planten.
Maar deze vrolijkheid verandert straks in druk,
Terwijl de Kerk gevoelt het dwingelandse juk,
Terwijl de roode draak spouwt agter haar rivieren
Van zwarigheên, terwijl als havikken en gieren
Tien Roomse Keizers en haar aanhang rotten saam
Tot het verdelgen van den Christeliken naam.
Men zag de róók toen van verbrande liken walmen
Als zuilen Hemelwaarts, men hóórde 't zwerk weêrgalmen
Van 't bitter schrejen en erbarmelijk getraan,
Door 't schendig woeden, méést van Diokletiaan.
O trouwe harten, die u lijdsaam hebt gedragen
En uitgestaan één smert en rampen van tien dagen!
Maar weder zietge hoe uit de duisternis het ligt
Word voortgetééld, gi ziet hoe héél de werreld zwigt
Voor Jezus rijk stav, en men de Heidens brengt op péérden
In 's Heilands Kerk, en slaat tot zikkelen de zwéérden.

Digitized by Google

Terwile Chlorus en de Groote Konstantijn
De Ketk tot vaders en tot voedsterheeren zijn.
Daar ziet gi Jezus na zijn beemden heên getreden,
En plukken verse vrugt. Gi ziet zijn' Schoone vrede
Erlangen in zijn schóód; Hi dróógt haar leede traan,
Te jammer weêr verwekt doot snooden Juliaan.
Daar na kruipt héérszugt in, men ziet verheven troonnen
Oprigten: Christus word gesteken na de kroone:
Den tempel werd vervuld met róók: Het regte kruid
Van 't onkruid wierd verstikt. Hier ziet gi weêr de Bruid
Verlegen sukkelen, en na haar Lievste vragen
Aan Salems Dogt'ren, of ze ook hoorden hem gewagen.
Zi word gevonden van de wagters op de muur,
Die slaan, die nemen haar den sleujer af, zoo duur
Bi haar geschat; die smert', dit maakte hare oogen bronnen
Van tranen. Nog vertóónt ze haar glinsterend als één Zonne
In 't midden van die nagt, gelijk de dageraad
Die héérlijk flonkert éér de Zon in 't Zuiden staat.
Hoe kon des Bruigoms hert in lievde niet ontvonken
Om deze heldenmoed? Hi is van minne dronken,
Hi schatert luidskeels uit de gadelooze schóónt
Des Vorstendogter, die zig luisterrijk vertóónt.
En wil den Pallembóóm, verwaten en verheven
Door idele waan haar zelvs niet overwonnen geven,
Kéért Sulamithe weêr na Jezus, op dees stem:
Sta op, mijn volk, ga uit, ga uit Jeruzalem:
't Valt aangenamer op de dorpen te vernagten
En op de wijngaardberg de druiven te verwagten,
Of reuk van Dudaim te rieken, dan de stad
Te bouwen, daar éérlang het Béést zijn zetel had.
En, mogt één nare nagt van rampen haar ontmoeten;
Zi wentelt nederig zig neder aan de voeten

Des

Digitized by Google

Des grooten Konings, daar zi veiliglijk op leunt,
In zijn omhelzing zig géén zwarigheid bekreunt.
Tot dat de Kerk éens worde in Héérlijkheid verheven,
Wen 't Antichristendom ter hellen neêrgedreven
Ontzenuwd ligt en dóód, wen't kleine zusterken
Dat nog geen borsten heeft, de Jood en Heidenen
Verzameld worden, en haar héérlijkheid inbringen
In Sion, ge hóórt de Bruid al huppelende zingen
En wenschen: kom mijn liev, kom haast, wees als één hert,
Op dat op de aard uw Kerk volkomen héérlijk werd!
Wat Godbetamelijkheid ziet ieder niet uitblinken,
Wannéér het Hoogelied ons stof geevt om te dinken
Aan deze waarheên, aan 't bestuur van Godes Kerk
Door alle tiden heên: O onnavolgbaar werk
Der wijste Salomo, die tóónt hoe kuisze minne
Van Bruidegom en Bruid afschildert voor de zinnen
Die ongeveinsde lievd die Jezus eewiglijk
Ontrent de zine voed; dat 't aardse huwelijk.
Het géestlike verbeeld, dat de geschape dingen
Hun Maker luister en een eewige gloor toebringen;
Dat dit het eind is van de schepping, dat het al
Ter héérlijkheid van 't rijk des Heilands strekken zal.
Wat Godvergeten mensch zouw dronken en verwaten
Aan zine togten hier den vollen tóóm los laten
En aan zijn hert, één nest van veel begéérlijkheên
Dees gouwden stoffe tot aankweekinge besteên
Van verder Godlóósheid: wien zouwden deze schatten
Eén handhaav geven om tot lusten uit te spatten?
En dus veranderen God in eenen belial!
Het hair rijst mi te berg, als ik me erinneren zal
De straf van zulk één die de Goddelike woorden
Na 's duivels zin verdraait, en strekken doet tot koorden
Van Ongebondenheid. Het Euangelium
De Joden ergerde, en den Griek was dwaasheid, om
't Vooroordéél dat haar bei de zielen had verovert:

Digitized by Google

Maar zouw men slimmer dan bezeten en betooverd
Misvormen Godes woord in één onkuiszen zin
En in ontugtigheid die Goddelike min!
Mi ijst, mi gruwt, Ik schrik voor zulker menschen oordéél,
Dit nogtans spreken wi den Joden niet tot voordéél
En laffe herten, als of 't ongeoorloft was
Dat één opregte ziel dit lied der liederen las.
Néén, dit zouw weder uit één kwade grondslag spruiten.
Is 't dus; wat reden had de Godheid om het buiten
De schakel van zijn woord niet uit te stooten, maar
Te geven dat het voor zijn Kerk tot troósting waar?
Al wat geschreven is, tot stigting is geschreven,
't Strekt de uitverkorene tot één levensreuk ten leven
Hoe wel 't de kwade één reuk des dóods strekt tot den dóód.
Den reine is alles rein: dit kostelike kleinóód
Na zijn waardi geschat, verspreid aan alle kanten
Zijn luisterrike straal en gloort als diamanten
In gloejend gouwd bevat, 't verovert ziel en zin
En noopt één heilig hert tot ongekreukte min.
Hier vind gi stof van vreugd, hier vind ge albasterfleszen
Om de hongerige ziel met vrugtbaar zap te leszen
En overstelpen met één invloed van genaad.
Dank zi den Hemel die ons dit Juwéél toestaat!
En lust het uwe ziel in ruimer zee te weiden;
Mijn zangnimf weigert niet zig verder uit te breiden
In andere zangen: Dan in Mozes Testament
Alwaar na 't leven word het noodlot uitgeprent
Van de ouwde en niewe Kerk, daar Jeschurun verweten
Word zine ondankbaarheid: Hi had, o schand! vergeten
Den rotsstéén van zijn heil, dewelk hem had gebaard
En uitgekipt uit al de volkeren der aard.
Hi had hem heên gevoerd door dorstige woestinen,
En wen haar ziel van dorst en honger raakte aan 't kwinen,

Gedrenkt

Digitized by Google

Gedrenkt met water en gespijst met hemelbróód.
Maar wat één overvloed ontvangen ze in haar schóód.
Van vettigheden, wijl zi de Heidenen verbanden
En bleven aan 't bezit der vrugtbre Kanaans landen?
Daar zoo veel * ZEGEN te genieten stond op stond,
Tot Salomons tiden toe: *daar* weder om haar zond
Eén welverdiende VLOUK zig op den hals te halen,
Dat ze uit haar land geschokt in viandlike palen
Omsukkelen. Dat God hen daar BEKEEREN laat
En WEÊRVERGADERT en herstelt in haren staat,
Daar hi op niews aan haar tóónt zijn WELDADIGHEDEN
En doet VERMÉÉRDEREN MÉÉR DAN HAAR VADERS deden,
Dit maakte oneindiglijk gants Israël verpligt.
Dan nog den rotsstéén van haar heil in 't aangezigt
Te smaên, onschuldig aan 't vervloukte kruis te hangen;
Niet méér van God maar van de Roomers heul te ontvangen,
Dat was één snoode en één vervloukte ondankbaarheid.
En waardig 't oordéél dat den Hemel haar op leid'.
Terwijl haar stad en Kerk, één stof om op te brallen,
Is tommelinks en op één dagh ter neêrgevallen,
Wannéér door Titus hand, den Joodsen luister streek,
Na 't breken van 't † verbond versterkt die eene week.
Maar 't zijn géén Joden slegs die tegen God zig kanten.
Gi ziet de Roomers, daar elk één kruisgezanten
Wel duizend overmande en drong tot het gelóóv,
De Kerk vervolgen en nog bliven blind en dóóv.
En gaven ze haar al in geveinstheid overwonnen;
Haast word die voorge glans bezwallekt en geschonnên
Terwijl één wijnstok word in Jezus Kerk geplant,
Uit Sodoms akker die vergivtigt vrugt en land.
Tot dat de Almogende zijn glinsterend zwéérd zal wetten
En zijn gevréésde vuist zig ten gerigte zetten.

* Zie *Deut*: xxx: 1-5. † Zie *Dan* ix: 27.

Dan

Digitized by Google

Dan schoei ik weder op één andere léést mijn tóón
En volge Mozes na in 't vlegten van één króón
Voor die zoo wonderlike en Goddelike zege,
Wijl Jakobs ervdéél in het roode meer gestegen
In de ongebaande vloed één ruimen doorgang vind,
Daar Koning Farao met al zijn heir verzwind
En ligt verzopen diep in de ongestuime baren,
Een stof voor Mozes en voor Mirjam om te paren
Haar schelle kelen en Gods roum te bral'en uit.
Dan slóóvt haar kragten af mijn teedere en zwakke luit
Op één der edelste van Davids harpgezangen,
Daar Jezus zullende zijn Godlijk rijk aanvangen,
Word ingehuldigd van zijn Vader op den tróón,
Terwijl hi hem erkent als ééngeboren Zoon.
Zoo dat vergeevs zig al de volkeren vergaêrden,
En stormden op zijn rijk met dolken en met paarden,
Hi lacht, hi schatert met hun roukelóós bestaan.
Lust het uw wijsheid uw gedagt te laten gaan
Op 't eeuwig Testament, op 't raadbesluit van vrede,
Dat kabinet, die bron van alle zaligheden;
Daar vind mijn Zangheldin óók overrike stof
Tot het verbreiden der Drieenige Godheids lov.
Heb ik, Gedugte Vrouw, op al te lage toonen
Dit nagezongen, laat uw goedheid mi verschoonen
En mine pooging niet versmaden; het gewigt
Der Goddelike stof geevt luister aan mijn digt.
Uw naam bevri het werk voor bitse lastermonden
Die wat van haar niet komt, ligt hekelden en schonden,
Die oit bedilden en beschimpten wat haar dagt,
Bizonder vrugten van een alte jonge schagt.
Uw luister zal 't gedigt éérbiedigheid toebringen
En zal de lasteraars 't gebit ten mond en wringen.
Gelijk wannéér één troup gemengeld onder één
Van 't kitteloorig grauw geraakt is op de béén
En hare tonge schend op iemand, of met steenen
Hem woedend toedreigt te verbrizelen zine beenen,

Indien

Digitized by Google

OPDRAGT.

Indien 'er dan één ouwd, godvrugtig, ſtatig man
Zig opdoet; ider houwd zig ſtil zoo veel hi kan,
En ſchaamt zig zelven te vergripen onder 't ooge
Des mans van aanzien en van naam; niet één zal poogen
Te mompelen, zo hi wenkt met zine hand om ſtilt.
Zoo, Gadelooze Vrouw, nu gi beſchermen wilt
Mijn rijmgedigt; indien het iemand zouw veragten,
Hi zal voor 't ſchimpen, om zoo groote naam, zig wagten.
Wie dien zig niet bekreunt, die laak mijn jongheid vri,
Ik ſteur mi zelven niet aan drieſte ſpotterni;
Een léérling ſchoeit zijn digt niet op volmaakte léésten,
Mijn rouwheid evenaart géén langervaren' gééſten
In vloed van woorden en uitmuntenheid der kunſt.
Wat blijvt 'er overig, dan mi zelven in de gunſt
Van uw Gemaal en U op te offeren, en zegen
Toe te hopen, die u kom ten ſtardak afgeſtegen.
Uw beider króósten, die gi dagh en nagt met vlijt
Te fatſoeneren póógt, en de Hemelgod toewijd,
Die doe Jehovah gaan in uwe voetenſtappen,
Hi doe van kindsbéé n die, als u, de weg betrappen
Der onverlepte deugd, die ſprankels die men werd
Ontwaar, die voede hi en verméérderze in haar hert.
Leev lang, gezegende, ten beſt van Land en Kerke,
Om vrome herten te onderſchoren en te ſterken.
Zoo ziet ge u éewig één gedenkzuil opgerigt.
Ik maak één eind, Mevrouw, van de opdragt van mijn digt.

Hooggeagte Mevrouw

U E. Alderverpligtſte en Bereidwilligſte Dienaar.

JOHAN d'OUTREIN.

ὁ τῆν.

Digitized by Google

AAN

den Godvrugtigen en Waarheidlievenden

LEZER

NOit ben ik minder ledig, zeide een van de Ouwden, als wanneer ik ledig ben. En het is prijszelijk zegt de Uitstekendste der Redenaren, dat, indien men in zine bezigheid het gemeen zoukt voorderlijk te wezen, men het zelve ook in de ledigheid betragte. Het heeft den Bestuurder van Alles behaagt, mi af te zonderen tot het onderzouken van zijn Goddelike verborgenheden, tot de H. Godgeleerdheid; en misschien om een werktuig te wezen in zine hand, tot de verkondiging van het Euangelium, en zine Kerk na mine mate te dienen. Een beroup, tegen wiens heerlijkheid, mijns bedunkens, geene schatten op te wegen zijn. Terwijl ik daar toe mine kragten in span, dat ik tot zoo hoogwigtig werk mogte te ziner tijd bekwaam worden, en mi zelvs in de wijsbegeerte en Heilige talen ouffen, kan men zig zoo zeer niet uitslooven geduurig in de ernstigste boukouffeningen, of daar word somtijds wel vereist een ledige uur, om de geesten te verkwikken en eenige uitspanningen te verleenen. Om zoodanige uren evenwel niet vrugteloos te besteden, heeft mi nu en dan de lust, en aanporringe van andere, gedreven, om mi in de Digtkunst na mijn klein vermogen te ouffenen. En geen waardiger stof kon mi oit in den zin schieten, dan de Heilige liederen uit te breiden. Hier toe heeft mi tot een onderwerp verstrekt, over een geruimen tijd, het lied van Mozes in zijn vijvde bouk, het twee endertigste hoofdstuk. En schoon het gering en een vouwdig is, heb ik evenwel bespeurd dat het van vele die het gezien hebben, met geen ongenougen is gelezen. Daar na is mi ter hand gekomen eene korte

Digitized by Google

korte verklaring over het Hoogelied van Salomo, opgesteld door een Welgeouffend Man, wiens wijsheid grootelijks mi geagt is; Ende gevraagd zijnde, om volgens die gronden, het Hoogelied op zangrijm te stellen, ten gevalle van iemand, aan welke ik alles ja, mi zelven verschuldigd ben, heb ik het zonder aarzelen toegestemt. En het was halv voltrokken, eer ik de minste gedagte gemaakt heb, om het zelve de drukpers te bevelen. Dogh na dat vele een deel daar van gezien hadden, ben ik dikwijls daar toe aangeporst, en heb het eindelijk toegestaan, dewijl ik zag dat het misschien niet geheel vrugteloos bi vele wezen zouwde. Buiten twifel zal het u vreemd dunken, dat een, die nog het twintigste jaar van zijn ouwderdom niet is voor bi getreden, zig verstouwt om in het ligt te komen, en het oordeel van alle menschen te onderwerpen. Waarlijk, indien ik het agterhouwden zouw door vreeze van schimpers, het zouw noit dus verre gekomen zijn. Men kan elk niet behagen. Het zal mi loons genoug zijn, indien 'er eenige door gestigt worden, want niet anders is mijn oogmerk in dezen geweest. Is het zoodanig, dat het overal niet op het netste en nauwkeurigste gesteld is, dat bid ik dat mine jongheid mag toegegeven worden. Ik heb zoo zeer op de netrigheid van de vaarzen niet gelet, als wel, om de zin op het naaste en op het kortste uit te drukken, waar door het somtijds gebeurd, dat 'er wat duisterheid in is: want

——Brevis esse Laboro,
Obscurus fio ——

Terwijl men poogt te schriven kort,
Gebeurd het datmen duister word.

En om het min verdrietig voor den zanger te doen zijn, heb ik het afgedeeld in zeven onderscheidene toonen, volgens de zeven tiden van het N. T. zoo ontrent als die bi de

Digitized by Google

de Heeren Coccejus en Groenewegen afgedeeld zijn: En niemand behouvt zig daar aan te stooten, dat de eene omtrek van tijd langer is dan de andere, of ook dat zi in malkanderen smelten; zoo dat in de voorgaande dikwijls gevonden word, een deel van de volgende, of in de volgende een deel van de voorgaande. Want dat is doorgaans de gewoonte zelvs van Gods Geest in de voorzeggingen.

Gi zult ook in het gedigt hier en daar wel zaken ontmoeten, die U E. dunken zullen niet uit het Hooglied zelvs te vloejen. Ik beken geern dat ik nu en dan wel een uitdrukking, en wat meer of min daar bi doe (als anders op het strengste zouwde vereist worden) om het vers te vullen, of het rijm te vinden: Want het luste mi niet, mijn kostelike tijd te verspillen, met gedurig te schriven en weder uit te schrabben; of een vierdendeel van een uur over een vers te zitten aan de nagel biten. Egter is het niet al gedrongen, dat ons in den eersten opslag dus toeschijnt. Die de uitlegging die ik gebruikt heb, of de Heer Coccejus of de Heer Groenewegen over 't Hooglied vergelijkt, zouw meerder klaarheid krigen, en bevinden dat 'er weinig of niets in mijn werkje is dat uit hare schrivten niet getrokken zi. Want iets nieuws in de verklaring uitgevonden te hebben, vermeet ik mi geensins, nog is ook mijn oogwit geweest: Maar enkelijk de voetstappen van deze geleerde Mannen na te wandelen.

Derhalven schame ik mi niet te bekennen dat ik van de verklaring van alle de bizonderheden niet ten volsten overtuigd ben; nog ik verkoopze u voor wiskonstige betoogingen: maar dat dunkt mi dat klaar is, dat in 't gemeen, het Hooglied een verbeelding van de Kerk van 't N. T. is. Dat is van andere uitvoeriglijk bewezen. De Joden zelve zeggen: * het tweede vers *Hi kusze mi met de kusze zines monds*, zal nu niet geschieden, maar daar na volgens Jer. xxxi: 31-33. Dit deelen wi nu in zeven ti-

* *Vid Raim: Pug: Fidei, in notis Veisini p. 123*

den

den, niet dat wi die zeven tiden uit het Hoogelied bewizen, maar dewijl Gods Geest in de openbaring van Johannes ons voorgaat, in de dagen van 't N. T. in zeven tiden te bepalen, vinden wi ons genoodsaakt om mede dat getal over al in de voorzeggingen die van de gantsen staat van het N. T. spreken, te onderhouwden en volgens het zelve onze gedagten te leiden.

Van het midden tot aan het einde ben ik wat wijdloopiger dan te voren, het welk uit deze oorzaken voortkomt; ten eersten, om dat ik te voren noit gedagt had om het in het ligt te geven: ten anderen, om dat de verklaring in het begin ligter valt dan op het einde. En ten derden dat dikwijls in een vers de zaken van een geruimen tijd worden voorgesteld. Bi voorbeeld C. vi: 10. daar in een vers word voorgesteld bi na de gantse staat van de Kerk onder het Pausdom.

Misschien zal u op zommige plaatsen zoo goeden samen hang niet schinen te wezen als op andere, ook een ongelijkheid in de manier van digten zelvs; waar van de oorzaak is, dat ik zelden eenige uren agter malkander daar aan besteed heb, en somtijds wel 2 of 3 maanden verloopen zijn, zonder een woord daar aan geschreven te hebben.

Ik kan evenwel niet voor bi gaan, of moet, eer ik sluit, nog een woordje bivougen van het spellen, dat in dit werkje bi mi gebruikelijk is; dewijl 'er geene ontbreken die 'er zig aan stooten; ja eenige zoo ver door hare van jongs op ingezogene gewoonte, vervoerd worden, dat zi liever een gantsch gedigt, al was het wel gemaakt, verwerpen zouwden, dan zoodanig de letteren gebouksstaavd zien. Niemand behouvt zig in te beelden dat ik mi hier vermeet anderen de aard van de nederduitse spelling te leeren, nog minder, dat ik de zelve zouwde naukeurig over al opmerken; dat is mijn oogwit geensins, want ik ben mi bewust dat ik op alles niet nauw agtgeslagen heb, soo dat ik menigmaal tegen mijn eigen gewoonte zondig, het zi

 door

Digitized by Google

door eigen, of door nalatigheid van de drukker. Die dingen slegts, die meest gehekeld worden, zal ik met een woordje aan raken. Voor een grondregel strekt mi dege * gemeene bekentenis *Quod fieri potest per pauca, haud opus est, ut fiat per plura.* Dat is, *Het geen* [evengevouglijk] *geschieden kan door weinig, is niet noodig dat het geschiede door veel.* Ende in die dingen daar de reden plaats heeft, daar ga ik volgens de zelve; en daar ik die niet vind, volg ik het gezag van de voornaamste hervormers van de nederduitse taal, als Hooft, Huigens, Vondel, Oudaan en andere, waar uit ik dan die manier van spelling uitkip, die mi alderbest toelacht. Uit de Ouwdheid kan men hier niets bewizen, dewijl het hier in anders staat met de Nederduitse, als Latijnse en Griekse taalen; welke van hare ouwde luister veel verliezen, daar en tegen onze taal stijgt allengskens tot hare hoogste volmaaktheid. In sommige dingen die ik hier niet aanroer en egter ook gebruik, kan nagezien worden de voorrede Van A. Pels voor zijn Horatius Flakkus van de digtkunst op onze tiden en zeden gepast.

Men is gewoon te schriven *hij*, *mij*, *blijde*, *prijzen*, of gelijk andere, *hy*, *my* enz. Daar voor schrijv ik *hi*, *mi*, *blide*, *prizen*. Alwaar volgens de grondregel te voren gesteld, een enkele *i* genoug is, om ons de vereiste klank te doen hooren, de wijl'er geen medeklinker achter de *i* in die lettergreep volgt, daar door het geluid van de *i* niet gesteuit word, maar vri uit mag weiden. Anders als in *mijn*, *zijn*, *blijd*, *prijs*, daar, om de medeklinker in de zelve lettergreep, de *i* moet verdubbeld worden: op dat het niet veranderd wierde in *min*, *zin*, *blid*, *pris*. Wat aangaat de uitspraak die bi velen gebruikelijk is, dat men zegt *mei* voor *mi*, *bleide* voor *blide*, waarom zommige willen *mij* geschreven hebben; die word van mi niet om helst, voornamelijk om de groote verwarring die daar uit ontstaat; wanneermen eveneens uit spreekt *reizen* en

* *Axioma.*

rizen,

vizen, *pellen* en *pilen*, *zeilen* en *zilen*, *weide* en *wide*, *bleiken* en *bliken*, *reiken* en *riken*, *leiden* en *liden*, *bereiden* en *beriden*, en andere ongevouglijkheden meer. En dit zouwde ik bevestigen konnen met de woorden van den Feniksdigter, Joachim Oudaan, in zijn lijkgedagtenis van den Grooten Agrippiner; daar Hi op het 5de blad dus van Vondel spreekt.

„ Dit gaf hem Nederland en 't bloejende Amsterdam:
„ [Hoewel hij noijt zoo diep uijt 's voedsters aad'ren nam
„ 't Rouw voedsel van gewoonte, of heeft zich kunnen
nijen
„ Van deeze indringende, en sleeplend'ge bastardijen,
„ Die thans zoo laf haar taal vertuijende aan den klank
„ Der straatroon, het begrijp verbijst'ren tegen dank;
„ Wanneer men *pijl* in *peijl*; en *zijl* in *zeijl* verandert,
„ Voor *rijden* en *reijzen* zeit; en verder opgeschrandert
„ Zijn lout're armoedigheid in 't rijmen dus bedekt,
„ En voor het held're duits een warretaal verwekt:
„ Men schuwe zulk een klip, door 't voorbeeld in zijn
schriften;
„ Waar na men best het schuim dier schorheid uit zal zif-
ten.]

En om de zelve reden schrijv ik in het eenvoudig getal *streed*, *deed*; *laat*, *gewaad*; *muur*, *stuur*; *zoon*, *boog*. En in het meeder getal *streden*; *deden*; *laten*, *gewaden*; *muren*, *sturen*; *zonen*, *bogen*.

Een andere rede is 'er waarom ik schrijv *hooge*; *boomen*, *koonen*, dewijl hier een verscheiden geluid is, het welk zeer wel over een komt met de Griekse. Het welk moet in agt genomen worden, wederom om groote verwarring te ontwiken, als van *slooten* en *sloten*, *hoopen* en *hopen*, *koomen* en *bomen*, *hooren* en *horen*; *koolen* en *kolen* enz. Het zelve oordeel zi van *reede*, *beenen*, *steenen*, want ik onderscheid de klank van *reeden* stationes navium, en *reden* ratio, zout *keeten* en *keten*, *steenen*, lapides, en *stenen* inspirare, *leede* en *leden*, *geene* en *gene*, *weezen* en *wezen*;

Digitized by Google

deelen Partes, en *delen* Asseres *weenen* en *verdwenen* en ontallike woorden meer. Zie hier meer van bi J. De Dekker in de voorrede van zijn vertaalde rampsalige gelukszaligheden van P. Matthieu. Om nu in het enkel getal kóól een gewas van kool carbo te onderscheide is het niet ongevouglijk dat men, daar de klank luidst is een streepken boven de (o) en (e) stelt, als bóón stéén enz. 't Welke egter van mi niet over al in agt genomen is.

Eenige stooten zig dat ik schrijv *klouk*, *bouk*, *roum*, enz: met *ou*, meinende dat men het dan uitspreken moet door *klouwk*, *bouwk*, *rouwm*; maar mijns oordeels komt het geluid van *klouk* over een met de Griekse *υ* of *ov* en kan geen *klouwk* gelezen worden ten zi 'er de (*w*) bi is. En dat men geen *kloek* spellen moet, schijnt mi klaar, dewijl 'er een ander geluid is in *boer* dan in *bouk* en *klouk*, *snoer* dan in *snouk*, *koen* dan in *kouk*, in *boeten*, doen *zoete*, *wroeten*, *moeten*, *roesten* als in *bouken*, *drouvig*, *zouken* enz.

Andere wederom konnen niet velen, dat ik voor *geeft*, *beeft*, *gift*, boukstaaven durv *geevt*, *beevt*, *drivt*, *doov*, *drouv*. Het welk ik om geen rede doe, als om dat men in het meerder getal zegt *doove*, *drouve*, of om dat de woorden daar die van af komen, gespeld worden *geven*, *beven*, *driven*. Om aldus in het enkel getal uit te drukken hoe het heeft in het meerder, en in het afgeleide woord te verbeelden de letteren van het grondwoord. Gelijk het in andere woorden geschied. Zoo speltmen *hoofd*, *bloed*, *hoed*, *zoet*, om dat het gebogen zijnde, heeft *hoofden*, *bloeden*, *hoeden*, *zoete*.

Op het voorbeeld van voorname schriveren gebruik ik *z* in een zagten klank altijd als zi komt voor een klinker als *zee*, *zalig*: ten zi daar en harder klank is, die men plagt te schriven met *c*, daar ik altijd *s* gebruik, als *Sierlijk*, *Sither*. Zoo dat de *c* t'eenemaal verworpen word. Want ch is maar als *een* letter overeenkomende met de Griekse *χ* De *q* en *x* word ook uitgestooten; hoe wel ik de laatste nog wel gebruikt heb, om kortheids halven.

Dit

Digitized by Google

Dit heb ik noodig geagt, waarde Lezer, u voor af te vermanen, om zoo veel doenlijk was, de spot- en lastertongen te ontwiken: hoewel ik wel bewust ben dat niemand die mi en mijn beroup kent, iets in dezen deele verwagten zal, dat volkomen met de konstregelen overeenstemt. Dunkt het u te gering te wezen, veragt evenwel mijn poogen niet: en is 'er iemand die door mijn werkje eenigzins gestigt word, die gebruike het na zijn welgevallen, en tot Gods eer. En zijn gebed zi voor mi ten goede, dat de Heere mi verdere bekwaamheden geven wil om een waardig dienaar van het Euangelium van Christus te worden.

Digitized by Google

OP 'T
HOOGELIET
SALOMONS

In Rijmgestelt

door

JOHAN d'OUTREIN.

HOe schoon en liefelijk blonck in mijn oogen
Het Hoog-liet van den grooten *Salomon*,
Wiens Mogentheijt mijn Ziel hield' opgetogen,
Als ik haer sag uitblinken als een son:
En met een glans van Koninklijke dichten
Verheerlijcken door t' altijdt peinsend hooft,
Wiens vaerdigheijt het donkerst kan verlichten,
En 't aldereelst door sulken geest verdooft:
Insonderheijt wanneer u geest gaet tonen
't Aëloud verbondt, dat *Christus* met sijn *Kerk*
Heeft opgerecht, om steets bij hem te woonen
Daer t' vreughdenliet heeft nimmer end' nogh perck.
Ik hoor de Bruit met jammer klachten klagen,
Terwijl sij socht die van haer wort gelieft,
Sij loopt des nachts en midden op de dagen,
En weet niet waar haer liefste Bruigom blieft.
Sij sucht, sij vraegt de wachters, die haer moeten,
Weet ghij hem oock die mijne ziele mint?

Geen

Digitized by Google

Geen andtwoort volgt de vraeg, maer t' stadig
wroeten,
Dat is niet meer als een veltvluchte wind.
Dog wijl sij haer dacht t'eenemael verlaten,
Verliet nogtans de Bruidegom haer niet;
Want sij, o vreught! ontmoet hem op de straten;
Terwijl sij socht benevelt van verdriet:
Sij hield' hem vast, en klemd' hem met haer armen,
Nogh wil hem niet een treedtje laten gaen,
Sij bluft ogh laci nu haer snikrig karmen,
En druckt haer mont tegen haer liefstes aen;
O Hemelmin vol Goddelijcke loncken,
Mijn kille ziel die blaeckt gelijck een gloet,
Terwijl ik lees de Koninckklijke vonken!
Van 't voorbeelt der gerechte zon gevoet.
Ik swijgh dan d'OUTREIN van verder op te halen
U Eer die noit de tijdt sal sien verrot,
Nog dat ik raeck in sulcken stof te dwalen,
Want 't sterfflijcke dat stamelt voor een Godt.

W. VITRINGA: L. C.
1682.

Digitized by Google

EER-DIGT

Over den Godzaligen en Geleerden Jongeling.

JOHAN d' OUTREIN

Als Hi de schatten van her verborgen Houwelijk in een wonderlike schoonheid voorsteld en ontdekt.

HOewel dat Jesus Kerk met zwarte nagtgordijnen
Beswagtelt, vreugdeloos en neergebukt moet kwijnen;
Vertoont Jehova nog de werking van zijn geest,
Terwijl 'er vele zig afmatten, om de keest
Van 't eeuwig trouverbond op 't grondigst uit te zuigen.
Ja, zal ik verder gaan, wie ziet niet veel getuigen
Dat haast uitslik'ren zal het sevendaagse licht,
Dat vlieden doet de nagt, en bant uit ons gesicht.
Een groote luister heeft mijn oogen bei bevangen,
Wanneer ik word gewaar dat Jesus sijne gangen
Soo rijkelijk ontdekt selfs aan de blonde jeugt,
(Die anders voedt haar geest met draf en ijdele vreugdt.)
Soo dat een jongeling, als of hi hondert jaren
Den ruimen Oceaan der schrift was doorgevaren
Soo Godbetaamlijk toont den inhoudt van dit Liedt,
Dat elk, niet willens blind, licht de beteik'nis siet
Van 't geen te voren als een raadsel wierd gehouwen.
Dat weet gi, waarde Vrient, gevoegelijk t' ontvouwen
Ja na te singen op een nederduitsche trant,
Waartloor gi zielen schier verrukt en overmant.
Jehovah heeft u met een overvloed van schatten
Bepeerelt, wiens gelijk geen silvermijmen vatten
Terwijl gi dag en nagt om ware wijsheid wroet
Die strekt ter eeren Gods en heiligt het gemoed.

Kan

Digitized by Google

Kan sulken grooten lof u ledigheid verkrijgen,
Hoe sal gesegender u naam ten Hemel stijgen
Wanneer een vollen oogst de Kerk genieten sal
Van uwen arbeidt, die een mannelijk getal
Van jaren leev'ren sal. Spoeit soo u vlugge schreden
En ijvert om den top der wijsheid te bekleeden,
Dan sult gi eeuwig si en u neerstigheid beloont.
Ik wensch dat Jesus u met sijne gunst bekroont
En daaglijks sterke met sijn Godlijke genade
Die 's menschen herte kan volkomentlijk versaden,
Soo moest ik, waardste vriend, tot onser Vriendschaps band,
Mijn liefde toonen en u klappen in de hand.

JOHANNES de BRUINE.

Beroepen Predikant in Nieuw Brongerga of de Knijpe.

Digitized by Google

LOV-DICHT

Ter eeren van den Geleerden Dichtlievenden Jongeling

JOHAN d' OUTREIN:

Als hi het Hoogelied van Salomon, *op Sangdicht van hem gestelt, in druk uitgav.*

LAat 't snorkend' Rome van haar oude dichters swetsen,
Die Cæsars letter-eeuw, ten top gesteigert, sag.
Het vruchtbaar Nederland, van konsten swanger, mag
Nu met veel grooter re'en, als Rom'lus Moord-hoek, schetsen
(Wat seg ik? schetsen! 'k meen; in 't duirsaamst koper etsen)
Den eer-naam van d'OUTREIN, der dicht'ren slonkker-bag.

Dees Jong'ling, die den tijd van twintig sonne-loopen
Om 't glinst'rend' * Dieren-kreits nog nauw ten einde siet,
Doet dat voor sijne glans selfs Maros glori vliedt;
So rijk'lijk is sijn hoofd met konsten-dauw bedroopen:
Dat tuigt dit gaa'loos werk, dat hi so net gaat knoopen
In Sang-dicht SALOMONS heel-heilig HOOGELIED.

* *Zodiac.*

Kom nu sang-konstig volk, kom blonde en grijse hayren,
Kom singt Dit HOOGELIED; doet dav'ren beemd en woud
Door 't treff'lijk deunen; laat, d'een tong' aan d'aar getrout,
Met d'held're Boven-sang de grove Grond-stem paaren.
Kom Jubals kind'ren, krabt de luit-en cither-snaaren;
En streelt het darm-gespin op 't klinkkend' vedel-hout.

Laat

Digitized by Google

Laat uwe ving'ren nu op d'orgel-* sleutels dansen;
Op dat de dunne lucht, in Æol's hol geparst,
Een oop'ne door-gang vind, en uit sijn Kerker barst
De schelle pijpen door; dat selfs de groote schansen
Van 't drivtig wolk-gewelv staag dreunen door 't aanransen
Van 't sidd'rend' soet geluid, 't welk 's menschen oor moist warst.

* Clavieren.

D' OUTREIN, die sulken stov verschaft om op te singen;
Ik maakte graag uw lov met hengste-klauwen-sap:
Maar, ach! mijn hand is traag, mijn veder al te slap:
Ik kan so 'n deftig werk niet als 't behoort volbringen:
Dat moet een ander doen, daar moet m' een man toe dringen,
Die door veel swoegens treet op dicht-kunds hoogste trap.

Haastelijk gestelt door

V. RINGERS.

Lib. Art. Mag. Phil Doct. S. Min. Cand.

AAN

Digitized by Google

AAN

Den Zedigen en doorgeleerden

HEER

JOHAN d'OUTREIN

Als zijn E. door zine korte uitbreidinge van het Lied der Liederen, *ons de vrugten van zijn ledige uren door den druk mededeelde.*

GI noopt mijn Zangheldin, d'OUTREIN, *om af te malen*
Uw glori, nu gi met zo luisterriken glans
De Kristenwerreld door de gadeloſe Stralen
Van uw verligte geeſt opvoerd ten Hemeltrans.
t' Wijl gi dees' waarheid ſoo veel jaren lang verdreven
Door vuile onwetenheid en door verwaten hoon
Doet rein en onbezwalkt van leugentaal herleven
En Zegepralende thans ſteigeren op den troon.
Nu ge ons het noodlot van de Kerk in ſeven tiden
Op zo 'een herelike en een weêrgaloſe trant,
Voor 't oog afſchildert. Hier geraakt mijn pen aan 't gliden
Hier miſtſe haar kragten door dien luiſter overmant,
Haar zelv vergeet zi bi het lievelijk omvangen
Van BRUIGOM JESUS *met ſijn alderſchoonſte* BRUID.
(*Wat ziele ſou dit tot geen heilge minne prangen!*)
Of men ſe weder hoord hoe met een naar geluid,
En droeve klagt de Bruid haar liev ſoekt na te huppelen.
Op Babels *ſtraten en tot voor'ge minne lokt*
Die haar ook weder met ſijn zagte minne druppelen,
Verkwikt, in weêrwil van 't gekroonde beeſt, 't verſtokt
En deiſend Romen, *tot de zon eens doorgebroken,*
In volle luiſter aan den Hemel van de Kerk,
Het valſe uitſpanſel zie haar ogen uitgeſtoken
En weg gebannen uit dees' valſe Hemelswerk

O! GA-

Digitized by Google

O! GADELOSE HEER *die voor de traintig jaren,*
Door dri hoovdtalen zyt en door nat wurkund' heen
Gedrongen, waar me sal ik heden vvonaren
Uw glori t' wijl gi ons ook dees' verborgentheen,
Hebt voorgezongen, mogt mijn zaugnimf slegts erlangen
Het kleinste straaltie van uw hoogverligte geest.
En dat mijn mond mogt van uw waarde mond af hangen
Dewelk' noit anders droop als enkele merg en koest,
Van Hemels' lekkerni, hoe sou 'k, hoe sou 'k uitgalmen
d' OUTREIN *u luister op een schelle Zeegtromper!*
'k Sou maken dat 't geklank van mine maatzangshalmen
Sou sleuiten van der aard' aan 's Hemels Kabinet.

Gezongen door
JOHANNES WIGERSMA
S. S. lit. studiosus.

סוד יהוה ליראיו וברית להודיעם: Psal. xxv: 14.

ERU-

Digitized by Google

ERUDITISSIMO

Ingeniosissimoque Juveni

JOHANNI d'OUTREIN

Philosophiæ & Theologiæ Studiis Deditissimo, Belgicorum Poëtarum hujus ævi nulli Secundo, Canticum Canticorum Belgicis Rhythmis Edenti.

O quo te memorem vatum Cultissime cantu?
Dum tua Divino flumine vena salit!
Mattiaca d'Outrein, Decus & Laus prima Camana,
Nil terrestre tuo carmine Lector habet!
Nec tua Permessis, Phocis laticesque profani
Ora, at nunc Heden, Dan Siloëque, rigant.
Et tibi Coelicolûm destillant fontibus undæ,
Et tua siderius pectora fervor agit.
Nam tua Belgarum collustrant carmina mentes,
Cantica dum patrio clarius ore refers,
Et cantas Salomonis Epos, Tædasque Facesque
Conjugii, placuit quod pepigisse Deo.
Dum titulos Christi sanctaque encomia Sponsæ
Accinis, æthereâ nos regione locas:
Nam tua sublimes mens imbibit enthea curas;
Coelestisque aperit pacta verenda thori.
Et celebrat celso venerabile Foedus Olympo,
Illecebras Sponsi tecta laresque pii.
Quàm sit cara suo Consors Ecclesia Christo;
Et Christus sponsæ solque Jubarque sua.

Quàm

Digitized by Google

Quàm placidi niteant mores, quæ forma decusque;
Quanta sit & sponsa gratia, quantus amor.
Audeat ut mundo, diris exposita periculis,
Exprobrare scelus, Vindice tuta Deo.
Fatales nistent Regnis properentque ruinæ,
Multaque sint multis bella timendá locis.
Ecce Jehova suo jubet omnia cedere Sceptro,
Ut sibi per Populos exhibeatur honos.
Impia Roma ruet cum diris Marte Tyrannis,
Victus & æthereâ decidet arce Draco:
Maximus Ille Draco, Serpens antiquus in orbe
Humanum quærens dilacerare genus.
Isacidûm gens prisca veni, Regemque Davidem
Jam tremebunda tuum supplice voce colas:
Hancque licet rupem repulisti ingrata salutis,
Attamen accedas, dum tibi lenis adest.
Sponsa hæc per varias firma est fiducia sortes,
Regnaque de mundo cœlica scandit ovans.
Hinc tibi maiores d'Outrein amplissima laudis
Surget, & à Domino præmia larga trales.
Ergo plura tuis cane sacra volumina metris,
Istaque, sed Batavo carmine, Belga legat.

S. à. BUMA.

Digitized by Google

Digitized by Google

HET HOOGELIED van SALOMO

Behelzende (benevens het opschrivt) in een samenspraak tuszen de Bruid *of* Kerke, *ende de* Bruidegom *of* Christus; *mitsgaders de* Dogteren van Jeruzalem, *eenige* Aanschouwers, *ende eene* kleine Zuster, *den gantsen staat van de Kerke des nieuwen Verbonds, in zeven onderscheidene tijden, en volgens de zelve gedeeld in zeven gezangen.*

HET EERSTE GEZANG.

Op de wize van het viii ste; en agt regelen te samen genomen zijnde op de wijs van het xxxii of xlvste; Harpgezang van David.

EERSTE HOOFDSTUK.

OPSCHRIVT.

1 Lid. *Het Hoogelied* (lied der liederen) *het welke Salomons* (of voor, of van Salomo) *is.*

I.

Et Hoogelied, het puik van alle zangen;
Dat Salomo betreft, waar in vervangen
Een samenspraak van Christus en zijn (werk.
Kerk
Een eerbied eist als voor een godlijk

Digitized by Google

DE BRUID.

2 *Hi kusze mi met de kuszen zines monds, want uwe (uitnemende) lievden zijn beter dan wijn.*

II.

Mijn Heiland, wiens belovt mi ondertrouwde,
Die koom' in 't vlees, en toon 't hem niet berouwde,
Hi kusze mi; Hi sterve voor mi, om
Te hooren doen het *Euangelium.*

III.

Want uwe lievd heb ik uit uw *Profeten*
En schaduwen zoo groot af konnen meten,
Dat niets daar bi mag halen, koorn, nog wijn,
Nog schatten die in 't aardse Kanaan zijn.

3 *Volgens den reuk van uwe goede olien* (zie ♄ in zoo een zin, 1 *Sam.* 10:19. *Jes.* 11:3. *Spr.* 16:4.) *word gi* [als] *een olie uitgestort* (in of met) *uwen name: daarom hebben u de maagden liev.*

IV.

Na 't woord van haar die door uw Geest gedreven,
En als gezalvd haar goede reuken geven,
Word gi gelijk een balsem uitgestort,
Waar door uw naam JEHOVAH kenlijk word.

V.

Daarom zijt gi gelievd van die als maagden
Zig onbesmet bewaren, die 't mishaagde

Een

Digitized by Google

Een ander na t' hoeren, die 't verbond
Met u gemaakt, te schenden, agten zond.

4 *Trek mi, wi zullen u naloopen: de Koning heeft mi gebragt in zine binnenkamieren: wi zullen ons verheugen, ende in u verbliden, wi sullen uwe* (uitnemende) *lieyden vermelden, meer dan de wijn. De opregte hebben u liev.*

VI.

Ei laat uw Geest in mi zijn vrugten baren,
Zoo volgenw' u, daar gi zijt heên gevaren,
Met oog en hert, zoo zal dan hemelwaard
Ons wandel zijn; en langer niet op aard.

VII.

De Koning heeft mi in zijn binnenzalen
Den Hemel ingeleid; dee wide palen
Der Kerk niet meer zig einden hier beneên;
Nu mag ik vri ten heiligdom in treên.

VIII.

Nu ben ik een met al de Hemelingen,
De vreugd zal ons doen huppelen en springen,
Om het genot van deze zaligheid,
Daar alle goed, daar alle heil in leit.

IX.

Wi zullen ook dees lieyd met volle monden
De werreld door uitschaat'ren en verkonden,
En prizen die veel heereliker aan,
Dan 't aardse goed en vrugt van Kanaän.

Digitized by Google

Eerst omtrek des tijds,

Verbeeldende de gelukkige voortgang van het *Euangelium* onder de Heidenen, terwijl Jeruzalem nog stond, tot de verwoestinge des selvs. *tot C. 3.*

Ende daar in

A. De twist van de eerste Kerk met de Joden en hare vervolgingen nu en dan onder de zelve, v. 5—11.

5 *Ik ben zwart, dog lievlijk, gi Dogteren Jeruzalems: gelijk de tenten Kedars, zoo zijn de gordinen Salomons.* (zie? in die zin *Lev. 7: 7.*)

X.

'k Ben zwart, veragt, gering en zonder schoonheid:
Maar niet te min mijn lievlijkheid ten toon leid
Voor God: 't is mi genoug behaag ik hem,
O Dogters van het aards Jeruzalem!

XI.

Gelijk de tenten van de Kedarenen
Van d' eene plaats op d' ander zwerven henen,
Zoo sukkelt ook de Kerk van Jezus om,
En vind geen plaats in Jood- of Heidendom.

6 *Zie mi niet aan dat ik zwartagtig ben, om dat mi de zon heeft beschenen: de kinderen miner moeder waren tegen mi ontsteken; zi hebben mi gezet tot eene hoederin der wijngaarden: minen wijngaard dien ik heb, en heb ik niet gehoed.*

En

Digitized by Google

XII.

En daarom laat uw oog zoo zeer niet spelen
Op uitterlijk mismaakt' en zwarte deelen:
Mijn aangezigt geblakerd van de hit
Der rampspoed, niet doorsneden is met wit.

XIII.

De kind'ren van mijn Moeder, d' harde Joden
Op mi gebelgd, verstootren m'; ik, gevloden
Uit moeders huis, begàv mi om op 't land
Te hoeden, waar ik ook een wijnstok vand.

XIV.

De Joodse Kerk, die m' eerst was aanbevolen
Te bouwen, heb ik moetend ommedolen
Nauw eens gehoed; zi agten zig niet waard
Mijn leer die haar de gulde vriheid baard.

7 *Zeg mi aan,* (gi) *dien mine ziel liev heeft, waar gi weidet* (of weiden sult) *waar* (de kudde) *legert* (of gi legeren zult) *in den middag? Want waarom zouwde ik zijn als eene die haar bedekt bi de kudden uwer* metgezellen?* * *Psal.* 45: 8.

XV.

Maar 'k laat u staan, verstokte; 'k ga mi wenden
Na hem, die mi beschermt in mijn elenden.
Ei zeg mi aan, dien mine ziel bemint,
Waar uwe kudd' eens veilig ruste vind?

XVI.

Waar zult gi mi een Stad ter woning bouwen?
Wanneer w' in vreugd het middagligt beschouwen?

Digitized by Google

Waar sullen wi verschuilen, wen de hit
Van kwalen ons met benard op 't lichchaam zit?

XVII.

Want waarom moet 'k mijn aangezigt bedekken,
En tot een spot voor mine broeders strekken?
Of ben 'k een * hoer vergetende mijn man,
Die na uw komst niet langer leven kan? * Gen. 38: 15.

XIIX.

Ik meen de Wet en hare schilderiën?
Of moet ik dus veragt dees schande liën
Om dat ik bi de Heidenen melaats
Na luid der wet, neem mine zetelplaats?

BRUIDEGOM.

8 *Indien gi het niet weet, o gi schoonste onder de wiven: ga uit op de voetstappen der schapen en weid uwe geiten bi de woningen der herderen.*

XIX.

Wel weet gi niet, O schoonst van alle vrouwen,
Wat voor een Rijk en Kerk ik op ga bouwen;
Na welkers leed en smaadheid eindlijk al
Dat zig verheft, ter neder zwind'len zal?

XX.

Ga uit, en volg de treden van de schapen;
Waar dat z'ook zijn, gi moet die samenrapen,
En voeden ze met klaverrike wei:
Waar dat z'ook zijn, zi b'hooren dogh tot mi.

En

Digitized by Google

XXI

En zoo 'r nog zijn die teeder zijn (als geiten)
Die voor de wet en kerkgewoonten pleiten;
Versma die niet, 'k wil liever dat gi lijd
Dar z' op zijn Joods nog leven voor een tijd.

9 *Mine vriendin, ik vergelijk u bi de paarden in de wagens van Farao.*

XXII.

Mijn Bruid, gi gaat in dapperheid te voren
De paarden van Egiptenland; de sporen
Van mijn bestuur drijvt u gewillig voort,
Gi overwint de werreld op mijn woord.

10 *Uwe wangen zijn lievlijk in de spangen, uwen hals in de peerelsnoeren.* (of toomen)

XXIII.

Beminlijk zijtg', O fiere Bruid, uw wangen
Staan lievlijk en bevallig in de spangen.
't Is uw sieraad dat g' op u neemt mijn juk,
En dat gi zugt in tegenspoed en druk.

11 *Wi sullen u gouwdene spangen maken, met zilvere stipkens.*

XXIV.

Wi zullen aan u uit genade schenken
De vrugten van mijn liden, en u drenken
Uit mijn verdienst, en doen u in de deugd
Uitblinken, en uw liden zijn tot vreugd.

Digitized by Google

B. *Vreugde der eerste Kerk over de voorspoedige ingank van het* Euangelium *onder de Heidenen. v.* 12 *tot C.* 2: 6.

BRUID.

12 *Terwijl de Koning aan zijn ronde tafel is, geevt mijn nardus zinen reuk.*

XXV.

Terwijl het nog de Koning lust te wonen
En voor een tijd Judæa wil verschonen,
Geevt nog zijn reuk het woord mi toebetrouwd,
En word zijn Kerk vermeerderd en gebouwd.

13 *Mijn lievste is mi een vundelken mirrhe dat tuszen mine borsten vernagt.*

XXVI.

Hi die voor mi zoo bitter heeft geleden,
Strekt mi tot troost in wederweerdigheden.
De heughnis van zijn liden mijn gedagt
Bezet, en bi mijn borsten als vernagt.

14 *Mijn Lievste is mi een tros van siprus in de wijngaarden van Engedi.*

XXVII.

Zijn Geest verschaft mi overvloedig reden
Van blijdschap, zoo veel vreugd en zoetigheden;
Geen sipertros die bloeit in Engedi
In geur en vrugt iets halen mag bi mi.

BRUIDEGOM.

15 *Zie gi zijt schoone, mine Vriendin, uwe oogen zijn duiven* (oogen.)

Mijn

Digitized by Google

XXIIX.

Mijn ziele luſt, O Bruid, aan uwe ſchoont heeft,
Die zig tot nog zoo luiſterrijk vertoond heeft,
Uw oogen zijn als duivenoogen, vri
Van gal, vol lievd, geveſtigd ſteeds op mi.

BRUID.

16 *Zie, gi zijt ſchoon, mijn Lievſte, ja lievlijk: ook groent onze bedſtede.*

XXIX.

Ja zelve zijt gi ſchoon, mijn Liev, de ſtralen
Van uw gelaat in mi mijn ſchoonheid malen.
Door uw genaad ons geeſtlijk huwelijk
Dus vrugtbaar is, en word van kind'ren rijk.

17 *De balken onzer huizen zijn Sederen, en onze galerien zijn Sypreſſen.*

XXX.

't Gebouw van uwe Kerk dat ſteunt op muuren,
Pilaren die de eeuwigheid verduuren,
Op leeraars en op leden t'ſaam gebouwd
Op u die 't werk in zijn gewrigten houwd.

Einde van het eerſte Hoofdſtuk.

Digitized by Google

TWEEDE HOOFDSTUK.

BRUID.

1 *Ik ben een roos van Saron, een leli der dalen.*

XXXI.

Gelijk een roos in 't open veld te bloejen
Of leli in de dalen ſtaat te groejen,
Zoo ben ik ook in geur en lievlijkheid,
Die zig door al des werrelds oorden ſpreid.

XXXII.

Mijn witte verw met aardig rood doorſneden,
Tuigt dat het bloed van die voor m' heeft geleden
Mi van den drek der zonden heeft bevrijd,
En dat hi nog geduurig in mi lijd.

XXXIII.

Ik worde ſtaêg beſproeit door klare ſtroomen
Die Hi uit d' hoogt op mi doet nederkomen;
Mijn hoop altijd op hem geveſt, verlangt
Tot dat hi m' in zijn Hemelsfeeſt ontvangt.

XXXIV.

Maar 'lijk een roos gevaar lijd om vertreden
Of overſtroomd te worden, vrees ik mede,
Voor volkeren die zig opmaken t' ſaam
Tot ſmaad van mi en van mijns Heilands naam.

BRUIDEGOM.

2 *Gelijk eene leli is onder de doornen, alzoo is mijn vriendin onder de Dogteren.*

Gelijk

Digitized by Google

XXXV.

Gelijk een leli overtreft de doren,
Zoo ſtreevt mijn Liev, in minlijkheid te voren
De Dogters van Jeruzalem, offchoon
Zi van haar word verdrukt door ſchamp en hoon.

BRUID.

3 *Als een appelboom onder de boomen des wouwds, zoo is mijn Lievſte onder de Zonen: ik heb groote luſt in zine ſchaduw, ende zit (er onder): ende zine vrugt is mijn gebemelte zoet.*

XXXVI.

Gelijk bi 't ooftgewas geen wilde boomen,
In ſierlijkheid, in vrugtbaar voedſel komen,
Zoo overtreft mijn Liev (uit wien de vrugt
Des levens plukt, die tot zijn ſchaduw vlugt.)

XXXVII.

De Joden, die hun trotſe kruin wel beuren
Tot aan 't geſtarnt, maar vrugt, nog zoete geuren,
Slegts bladeren verſchaffen zonder keeſt,
En niet bekwaam tot voedſel voor de geeſt.

XXXIIX.

'k Zalm' onder zine ſchaduw gaan verluſten,
En in de hit der zon mijn leden ruſten,
En ſmaken van zijn geeſtelijke vrugt
Daar mine ziel met zulk verlang na zugt.

XXXIX.

Die kan mijn hert, die kan mijn ziel verfrajen.
Laat vri de wind van tegenſpoeden wajen

Terwijl

Digitized by Google

Terwijl ik prouv dit louwter honingzoet
Heeft op mijn tong geen vat het bitter roet.

4 *Hi voert mi in het wijnhuis, ende de lievde is zijn banier over mi.*

XL.

Hi voert mi, nu de dag begint te krieken.
Van 't nieuw Verbond met zege tot de Grieken,
Die door het zwaard zijns woords verwonnen zijn,
En zijn mijn ziel tot vreugde meer als wijn.

XLI.

De lievd is in dees krijg het oorlogswapen;
Die leerd den Griek zig niet meer te vergapen
Aan Afgodsdienst, aan 's weerelds idelheên,
Maarin 't geloov alleen tot hem te treên.

5 *Ondersteun gi lieden mi met de fleszen, versterkt mi met de appelen: want ik ben krank van lievde.*

XLII.

Og laat mijn leer dogh vrugtbaar zijn en winnen
Veel leden, veel beliders, die van binnen
Vervuld zijn met de Geest als met een schat
Veel edelder als een albastervat.

XLIII.

Die hare geur de werreld door verspreiden,
En and're weêr tot uw gemeenschap leiden;
Want mine ziel met lust daar na verlangt
Dat uwe Kerk gewenste vrugt ontvangt.

Digitized by Google

6 *Zine slinkerhand zi onder mijn hoofd, en zine regterhand omhelze mi.*

XLIV.

Zijn slinkerhand die ondersteun mijn leden,
Op dat ik niet in wederweerdigheden
Bezwijk; zijn arm omhelze mi in lievd,
Dewijl hi dog mijn herte heeft doorgrievd.

C. *De oorzaken van de vernietiging van het Joods Gemeenebest, de beginselen van de verwoesting, en eindelijken ondergang. v. 7----17.*

BRUIDEGOM.

7 *Ik bezweer u, gi Dogteren Jeruzalems, bi de rheen, of bi de hinden des velds, dat gi de lievde niet op en wekt, nog wakker maakt, tot dat het* (de selve) *luste.*

XLV.

Gi Joden, ik bezweer u bi de hinden
En rheen des velds, bi d'Heidens die gezwinde
Verkondigers van 't Euangelisch woord;
Dat gi de rust van mine Bruid niet stoort.

XLVI.

Indien gi wild't beloovde zaad beërven,
Laat haar bi u geen veil'ge schuilplaats derven,
Vervolg haar niet, op dat zi niet verlang
Om uit tegaan, wanneer 't haar valt te bang.

XLVII.

Want dan is u uw ondergang beschoren
In mijn besluit: * 'k zal zweeren in mijn tooren

* *Psal. 95: 11.*

In

In dien gi zult in mine rust ingaan
En langer in uw 's Heeren gunste staan.

XLIIX.

Erken mi voor u Silo, laat mijn waarheid
Bestralen u in haar volschapen klaarheid,
En voed mijn Kerk op dat gi niet komt om
In ongeloov, hardnekkig Jodendom.

BRUID.

8 *De stem mijns Lievsten* (word gehoord). *Zie hi komt, springende op de bergen en huppelende op de heuvelen.*

XLIX.

Het is de stem mijns Lievst, die zig laat hooren
Door heel de aard en toont dat is geboren
De blide tijd van 't Nieuwverbondse ligt:
Waarom den dienst der schaduwen niet zwigt?

L.

Hoe kan het ligt bestaan met duisternisse?
Hoe magmen nog die vrijheid willen miszen;
Daar Jezus haast verbreken zal den stok
Der Heerszers, en u vri roupt van het jok.

LI.

Of kan u dit, O Joden niet bewegen?
Zie hoe ik met het zwaard zijns woords de zege
Alom bevegt, en rijken kleen en groot
Vermeestert, en de hoogten nederstoot.

Digitized by Google

9 *Mijn Lievste is gelijk een rhee, ofte een welp der herten: zie hi staat agter onzen muur, kikende uit de vensteren, blinkende uit de tralien.*

LII.

Hi is gezwind gelijk een welp der harten
Of hinden, die de wind in snelheid tarten:
Hi is na bi en agter onzen muur,
De wraak staat u te wagten ider uur.

LIII.

Zijn grimmigheid hem schitterd uit ten oogen:
Voorboden van Uw ramp zijn d' orelogen
Uw stad van de Romeinen aangedaan.
Og datg' u dit eens liet ter herten gaan!

10 *Mijn lievste heeft geantwoord* (of gesproken) *en gezegd tot mi: sta op, mine Vriendin, mine schoone, en kom.* (of ga weg).

LIV.

Hi heeft mi reeds geantwoord en geroepen:
Kom, mijn' Vriendin, mijn' schoone, om t' ontloopen
De strav die haar nu vast te wagten staat,
Keer u tot mi en 't Jodendom verlaat.

LV.

* Verlaat uw huis en uwes Vaders wooning,
Zoo krijgt gi plaats in 't herte van de Koning,
Zoo berg ik u uit 't midden van de brand
Waar door mijn toorn verdelgt het Joodse land.

* *Psal.* 45: 12.

Digitized by Google

11 *Want zie de winter is voorbi: de plasregen is over, hi is over* (of weg) *gegaan.*

LVI.

Want zie de winter is voorbi, de dorre regen
Verwiszeld is in eenen riken zegen:
De Heidens zijn nu niet meer zonder Geest
En zonder God als z' eertijds zijn geweest.

LVII.

Mijn toorn en vlouk laat haar niet langer dwalen.
De Zonne der geregtigheid zijn stralen
Schiet in haar hert, zi zijn nu ook behouwd,
En waardig dat gi u bi haar onthouwd.

LIIX

Ook is de nagt van 't ouwd Verbond verlopen.
Nu staat genaad en waarheid klaarder open,
Na 't vlieden van die wolken. Nu verzwind
Het lastig juk 't welk Isr'els oogen blind.

12 *De bloumen* (of bloeiselen) *werden* (of zijn) *gezien in den lande; de zangtijd is genaakt, ende de stem der tortelduiv is gehoord in onzen lande.*

LIX.

De Lente toont al bloeisels aan de boomen,
Tot hoop van vrugt; zangtijd is gekomen,
Waar in men mi om mijn genade prijst,
En over de bekeering vreugd bewijst.

Het

Digitized by Google

LX.

* Het dorre veld der woeste woesteniën
Word nu bezaaid met vrugtb're speseriën
En 't riekt alom van bloumen, voor 't geruis
Der Zee, is nu getijlp en zoet gesuis.
* *Jes.* 32: 15.

LXI.

De torteldui v, mijn Kerk is in bezwaren;
En kirt, in ween om kinderen te baren
In allen oord des werrelds, ga, verlaat
Het Jodendom, verwek m' een ander zaad.

13 *De vigeboom brengt* (of heeft gebragt) *zine jonge vijgkens voort, en de wijnstokken geven reuk* (met hare) *jonge druivkens: sta op, mine vriendin, mine schoone, en kom.*

LXII.

Ja, zietge niet, hoe diep 't al in de lent is?
De vigeboom die wild zijnd', ingeënt is
Op minen stam, bevochtigd door mijn woord,
Brengt voor mijn Kerk zijn jonge vijgkens voort.

LXIII.

Hoe sierlijk bloeit de vrugt der wijngaardbergen;
Die met haar reuk de eêlste kruiden tergen!
De Heidens zelv verkondigen alom
De bliden tijd van 't Euangelium.

Digitized by Google

Dus heeft hi mi ten* tweeden maal geropen:
Kom, mijn' vriendin, mijn'schoone, om t'ontlopen
De straf die haar nu vast te wagten staat,
Keer u tot mi en 't Jodendom verlaat.

* *Zie bov: vers* LIV.

BRUIDEGOM.

† 14 *Mine Duive in de kloven der steenrots, in het verborgene eener steiler plaats, toon mi uwe gedaante, doe mi uwe stem hooren; want uwe stem is zoet, en uwe gedaante* (of aangezigt) *is lievlijk.*

LXV.

Mijn Kerck, benard door Joodsʼ, en Roomse riken,
Die noch nauw durvt Jeruzalem ontwiken,
Daar gi dogh zoô'n gevaar lijd, t' wijl gi nog
Leevt op zijn Joods, toon mi uw aanschijn dogh.

LXVI.

Wees langer niet bedekt, belijd de waarheid,
En stel die voor in haar regtschapen klaarheid;
Want 't woord in uwen mond gelegd is zoet,
Dewijl 't den mensch in vriheid leven doet.

LXVII.

* Het geevt de eer aan God in d' hoogste heem'len,
De menschen vreed, die op den aardboôm weem'len,
Het stilt de ziel, het heiligt het gemoed,
† Waarom gi u des zelvs niet schamen moet.

* *Luc.* 2: 14 † *Rom.* 1: 16.

Digitized by Google

15 *Vangt gilieden ons de voszen, de kleine voszen, die de wijngaarden bederven: want onze wijngaarden hebben kleene druivkens.*

LXIIX.

Verwerp die geen', die valse leering leeren,
Die 't ware ligt in leugentaal verkeeren,
De vossen die den wijngaerd schade doen,
Terwijl zi nog maar jonge druivkens voên.

LXIX.

Terwijl 'er veel nog zwak in de kennis,
Dan dient geweerd de ketteri en schennis;
Op dat gi mogt behoed zijn voor den val,
Als 't groote Beest de aard verleiden zal.

BRUID.

16 *Mijn Lievste is mijn, en ik ben zine, die weidet onder de lelien.*

LXX.

Mijn liev is mi, en ik ben hem bescheiden;
d' Onwrikb're lieyd verknocht ons met ons beiden:
Hi weidet bi de leliën, bi haar
Waar in de reuk des Geests is openbaar.

17 *Tot dat dien dag aankomt, (aanblaze) en de schaduwen vlieden: keer om, word gi gelijk een rhee, of welp der harten op de bergen van Bether,* d. i: van verdeiling.

Digitized by Google

LXXI.

Keer om, Mijn Liev, beklim gezwind de riken
Die zijn verdeeld door ſeheuring; doe bezwiken
De mogenheid der Joodſe heerſchappi,
Ga langer niet Jeruzalem voorbi.

LXXII.

Op dat de dagh in volle glans mag ſchinen,
En voor de zon de ſchaduwen verdwinen,
En alles wat uw rike nog belet,
Den Tempel met de vleeſchelike wet.

Einde van het tweede Hoofdſtuk.

DER-

Digitized by Google

DERDE HOOFDSTUK.

Tweede omtrek des tijds,

Verbeeldende de Kerk in groote zwarigheden, en verdrukkingen bizonder onder de Roomse Keizeren, en daar onder, de tienjarige vervolging van Diokletiaan. *tot C. 4. 5.*

Daar in

A. *De zwarigheden die de Kerk bejegent zijn, ter gelegentheid van de oorlogen tuszen de Romeinen en de Joden. Waar bi gevoegd word de verwoesting van Jeruzalem, en de vertrooesting der Kerke onder het heidendom zwervende.* tot V. 5.

HET TWEEDE GEZANG.

Toon van het LXIX ste Harpgezang.

BRUID. BRUIDEGOM. AANSCHOUWERS.

BRUID.

1 *Ik zogt des nagts* (in de nagten) *op mijn leger, hem dien mine ziel liev heeft, maar ik en vond hem niet.*

I.

WAnneer een nagt van duisternis en kwalen
En zwaren ramp op mi kwam nederdalen,
Zoo tast' ik om, en poogde hem te vinden
Dien mine ziel meer dan haar zelv beminde.
Ik meend' hem in een steê
Te zien, daar rust en vreê
Zouw zijn vermengd met zegen,
Daar hi mi als zijn Vrouw

Digitized by Google

In lievd ombelzen zouw;
Maar heb hem niet gekregen.

2 (Ik zeide) *ik zal nu opstaan en in de stad ommegaan, in de wegen, en in de straten, ik zal hem zouken dien mine ziele liev heeft: ik zogt hem, maar ik vond hem niet.*

II.

Doen stond Ik op en liet Judæa varen,
Wel ziende, dat de Heer daar niet vergaêren
Zijn Kerke zouw; 'k begav mi in de steden
Daar Christus reeds van velen wierd beleden.
Ik ging door Romen om,
En waar in 't Heidendom
Men mine leer beminde,
Daar sterkt' ik hen door spijs,
En poogd' op zulken wijs
Mijn liev in vreê te vinden.

III.

Hoe 'k zouken mogt, hoe zeer mijn ziele poogde
Te treffen dien, daar na zi gretig oogde,
Zi vond hem niet, mijn liev had zig versteken,
Of immers was zijn gunstig ligt geweken.
* De roode vierdraak stond
Gereed om in de grond
De Kerke te verdelgen,
Te spouwen een rivier
Van schendig oorlogsvier,
Te zwaer om te verzwelgen.

* *Openb.* 12: 3, 4, 15.

Te

Digitized by Google

3 *De wagters die in de stad omgingen, vonden mi* (ik zeide) *hebt gi hem gevonden dien mine ziel liev heeft?*

IV.

De Leeraars die de kudde Gods bewaakten
En die voor scheur en schade veilig maakten,
Die komen mi, terwijl ik dus verlegen
Omsuk'len moet, tot mine blijdschap tegen,
Ik vraagde haar, hebt gi
Vernomen hem die mi
Bemint, of kond gi zeggen,
Waar hi zijn vreedsaam rijk
Dat vast staat eeuwiglijk
Eens in tieras zal leggen?

4 *Doe ik een weinigsken van hen weg* (of voort) *gegaan was, vond ik hem dien mine ziele liev heeft: Ik hield hem vast, ende liet hem niet gaan* (of zal hem niet laten gaan) *tot dat ik hem in mijn moeders huis gebragt had,* (of zal brengen) *en in de binnenste kamer van die gene die mi gebaard heeft.*

V.

Als hier na was een weinig tijds verleden,
Zogt ik hem weêr in veel verlegenheden,
In ramspoed, en hi liet zig van mi vinden,
Betoonend dat zijn ziel mi nog beminde.
Ik kleevd hem dapper aan
Met voorneem om voortaan

Digitized by Google

Van hem niet af te scheiden,
Tot dat hi zig in 't perk
Van mine moeder'kerk
Het Heidendom liet leiden.

VI.

Ik voelde mi gesterkt in deze plagen
En opgewekt, met lijdsaamheid te dragen
Wat striemen ook zijn vaderlike roede.
Mi aandoen mogt: hi keerde die ten goede.
Ik wierd getroost van hem,
Dat 't nieuw Jeruzalem
Na zoo veel zwarigheden
In mi erleven zouw,
Dat Hi met mi zijn vrouw
Daar wonen wild in vreden.

BRUIDEGOM.

5 *Ik bezweere* (of bezwoer) *u gi Dogteren Jeruzalems, bi de rheen ofte bi de hinden des velds: dat gi de liefde* (of de lievste) *niet opwekt nog wakker maakt, tot dat het* (haar) *luste.*

VII.

Gi Joden, * ik bezwoer u bi de hinden
En rheen des velds, bi d' Heidens, die gezwinde
Verkondigers des woords, nu heeft mijn toren
Om uwe zond uw ondergang beschoren.
Om dat gi hebt gesmaad
Mijn Kerk, en mi gehaat,

* *Zie boven 2 zang: ℣. XLV.*

Ziet

Ziet g'uwe Stad verderven.
Nu moet gi als ontaard,
Vervloukt door heel de aard
In ballingschap omzwerven.

IIX.

Hoe dikwils heb ik u door mijn genade,
Dan eens met een strav, dan zegen overladen,
Dan (als een hen haar kiekens) willen lokken?
Zie 't heidendom nu in uw plaats getrokken.
Wanneer ik u bezweerd,
Hebt gi den nek gekeerd,
En agt' niet op mijn vlouken.
Nu ziet gi uitgeroold
Uw burgerschap, verstrooid
Door alle werreldshoeken.

B. *Verbeeldinge van de Kerk, onder de heidenen verstrooid, in de alderzwaarste vervolgingen.*

AANSCHOUWERS.

6 *Wie is zi, die daar op komt* (opklimt) *uit de woestijn als rookpilaren! berookt met mirrhe, ende wierook,* (en) *met allerlei poeder des kruideniers!*

IX.

Wie komt'er ten woestine uit getreden
Van 't heidendom met dus berookte leden,
Die word geslagt tot rookend' offerhanden,
Vervolgd, gesmaad, gescheurd door beestentanden!
Wiens bitter martellot
De lievde tot haar God

Digitized by Google

En lijdsaamheid in 't liën
Doet bliken: 't welk den Heer
Is aangenaam, veel meer
Dan reuk van speseriën!

X.

Men ziet de rook der doode liken walmen
Ten hemel op, als regtgegroeide palmen;
De bloeddorst durvt van schendaad hen betigten,
Ten vuur gedoumd, 's nagts dienen doen voor ligten.
O klouke lijdsaamheid
De welk niet onder leit
In al die zware plagen.
Die door den wille Gods
Veel smaad, veel smert, veel spots
Gewillig kunt verdragen.

C. *De sterkheid en ongekreukte klouknoodigheid van de Kerk, in al deze vervolgingen en onjukkelingen.* V. 7—11.

† 7 *Zie het bed dat Salomo heeft, daar zijn 60 helden rondom, van de helden Israëls.*

† 8 *Die al te samen zweerden houden, geleerd ter oorlog, elk een hebbende zijn zweerd aan zijn heupe van wegen den schrik des nagts.*

XI.

Zie hoe de Kerk daar Jesus zine leden
In voorteelt, zig in deze tegenheden
Nog vind beschermd door menig' dapp're Helden
Die lijv en leven voor de kudde stelden;
Die door den strijd begruisd
In haar verstaalde vuist

De

Digitized by Google

De oorlogsklingen houwèn;
Die magtig in de schrivt
Verstompen 's viands drivt
En 's Heilands Kerk opbouwen.

XII.

Elk een van haar is om den strijt te striden
Altijd bereid; zi houwden zig in 't liden
Aan 't woord van God, het welk verdrijvt de vreeze,
En lijdsaam, klouk, standvastig haar doet wezen.
Hier meê zi op de wagt
Zig houwden in de nagt
Van wederweerdigheden.
Dus word Afgoderi,
Onkunde, ketteri
En bigeloov bestreden.

9 *De Koning Salomo heeft zig een koets* (draagbaar) *gemaakt van het houwt van Libanon.*

XIII.

De Koning heeft een Kerk zig als een wagen
Bereid, om dus te worden omgedragen
Door 't Heidendom; Hi wil zig niet meer binden
Aan eene plaats, zijn Kerk die is te vinden
Aan alle wereids oord,
Daar hi zijn godlijk woord
Voor ider laat verkonden.
Zijn Kerk is als het houwt
Van Libanon, gebouwd
Op vast onwrikb're gronden.

Digitized by Google

10 *De pilaren der zelve, maakte hi* (van) *zilver, haren vloer* (van) *gouwd, haar gehemelte* (van) *purper: het binnenst was bespreid met de lievde der Dogteren van Jeruzalem:*

XIV.

2' Is opgetooid met allerleie gaven,
Zi steunt op zijn verdiensten als op staven;
De Leeraars haar als zuilen onderschoren;
Zijn Godlijkheid vertoonend gloor op glooren,
Een grondvest is van gouwd
Voor eeuwig opgebouwd
Op zijn bloedroode liden;
Het binnenst is bespreid
Met Salems lievlijkheid
En allerlei verbliden.

11 *Ga uit, en aanschouw, gi Dogteren Sions, den Koning Salomo, met de kroone, daar mede hem zine moeder kroonde, op den dagh ziner bruilovt, en op den dagh, der vreugde zines herten.*

XV.

Ga uit, gi Dogt'ren Sions, om de Koning
De Vredevorst te zien in zine krooning
Waar meê de Kerk (die zwanger zijnd' hem baarde)
Voor Koning, en voor Opperheer verklaardo.
Zie hoe zijn rijk al bloeit
En dagelijx aangroeit,
Sint dat hi opgevaren
In 't Hemels Bruilovsfeest,

Be-

Digitized by Google

Bekeerde door zijn Geest
Veel duizenden van scharen.

Einde van Het derde Hoofdstuk

VIERDE HOOFDSTUK

D. *De roum van de Kerk in deze verdrukkingen standvastig gebleven zijnde.*

BRUID EGOM.

1 *Zie gi zijt schoon, mine Vriendin, zie gi zijt schoon, uwe oogen zijn als duiven* (oogen) *tuszen uwe vlegten: uw hair is als een kudde geiten, die* ('t gras) *van den berg Gilead afscheeren.* (and: die glinsteren van den berg Gilead).

XVI.

Zie gi zijt schoon, mijn gezellin, door liden
Nu dus beprouvd, uw schoont doet mi verbliden.
*Uw oogen zijn als reine duivenoogen
Die zediglijk zig uit uw vlegten toogen.
De glans van die uw † Hoofd
Versieren, maakt verdoovd
De glans van Gil'jads geiten.
Zi werden door Gods kragt
In menigt voortgebragt
Die Christus eer bepleiten.

*Cap: 1: 15. † *Namel: Christus.*

XVII.

Gi zijt zoo kuisch bi mijn geloov gebleven,
(Gelijk een duiv uit reine drivt gedreven,
Gestaêg doelt op haar ega) Altijd vaardig
Op minen wenk. O Bruid zoo'n Minner waardig!
O onverwelkte Bloum!
Hoe kan ik uwen roum
Uw zuiv're min verzwigen?
Uw luisterrike glans
Bestraalt den hemeltrans,
En zal nog hooger stigen.

2. *Uwe tanden zijn als een kudde* (schapen) *die geschoren zijn* (*of* gesneden, *of* gelijk gemaakt zijn) *die uit de waschstede opkomen: dit alle te samen tweelingen voortbrengen, en geene onder haar is jongeloos.*

XIIX.

Uw tanden die de spizen onderscheiden,
Die 't ware woord van valse leer bevriden,
In zuiver-en opregtigheid niet wiken
Voor schapen, die malkaêr alom geliken,
Die rijklijk geven vrugt,
Uw kerkelijke rugt
En laat gi niet besmetten,
Daar mee gi na de schrivt
Het goed van 't kwade schift
Om waarheid voort te zetten.

Geen

Digitized by Google

XIX.

Geen meesterschap in 't erreydeel des Heeren
Is opgerigt. Zoo kunt gi veilig keeren
Wie zand en steen mengt met opregte spijze,
Wie 't geestlijk brood uitdeelt na menschen wize.
Gi groeit als mestvee aan
In menigt van die staan
Voor mijn gezonde leere.
Hoe wel het werrelds rot
Ontziende mensch nog God
Uw aanwas zoukt te keeren.

3 *Uwe lippen zijn als een scharlaken snoer, ende uwe spraak is lieflijk: den slaap uwes hoofds* (uwe wangen zie C. 6: 7.) *is als een stuk van een granaatappel tuszen uwe vlegten.*

XX.

Uw lippen zijn bebloed van wegen 't liden
Van mi en u: uw spraak doet elk verbliden,
Terwilze brengt den mensch tot mijn genade,
En leert het zweerd en klingen slaan tot spaden
Wat kan 'er zoeter zijn,
Als woorden, die 't fenijn
Verdriven van de zonden;
Als die een samenvloed
Van vreugden aan 't gemoed
Der Christenen verkonden?

Uw

XXI.

Uw spraak is zoet terwijl gi die u haten,
Geen wraak toewenst, maar die aan mi wilt laten.
Waar door gi 't hert des viands overtuigen
En kont in wil en weêrwil tot mi buigen.
Uw witt' en eerbre schoont
Doorsneden zig vertoont
Met verwe van granaten.
Uw onderdanigheid
Toont zig voor mi bereid
Om lijv en bloed te laten.

4 *Uwen hals is als Davids toren die gebouwd is tot ophangging van wapentuig, daar duizend rondaszen aanhangen, altemaal zijnde schilden der Helden.*

XXII.

't Geloov dat u met mi vereent een toren
In vastigheid gelijk is, uitgekoren
Om wapenen der helden aan te hegten.
Uw lieved en hoop doet u klouk moedig vegten
In alle tegenspoed:
Uw onverschrokken moed
Staat met gewapend' handen
Te striden voor mijn eer,
Neêrvellende de leer,
Van snoode kerkvianden.

5 *Uwe borsten zijn gelijk twee welpen, tweelingen van een thee, die onder de lelien weiden.*

Uw

XXIII.

Uw borsten om mi kind'ren op te voeden,
Uw waarheidsleer en wandel in het goede
(Als welpen zijn die bi de lelien weiden)
Tot laav'nis strekt voor Joden en voor Heiden.
Gi zijt gezwind om elk
Te voeden met de melk
Van mijn volmaakte woorden:
Uw kuddekens gi weid
Bi die mijn lievlijkheid
Tot wederlievd bekoorde

Einde van het tweede Gezang.

Digitized by Google

Derde omtrek des tijds.

Vertoonende de Kerke na datze ontworsteld was de zware vervolgingen van de Roomse Keizeren, en doorlugtig begon te worden en aanzienelijk in de werreld, eerst wel onder Konstantius Chlorus, maar voornamelijk onder zijn zoon Konstantijn de Groot, wanneer de Christenleer in zoo hoogen top van agting gestegen was, dat niemand zelvs tot het rijxbewind toegelaten wierde, die niet ten minsten zig beleed een Christen te zijn. Dogh vele onderwierpen zig geveinsdelijk. En dus is bi trappen het verderv in leer en zeden ingeslopen, tot dat den Antichrist zig op dede. 't welk begrepen is van Cap IV : 6. tot C. VI : 9.

HET DERDE GEZANG

Toon van het LXXIIXste Harpgezang.

BRUIDEGOM.

6 *Tot dat dien dagh aankome en de schaduwen vlieden, zal ik gaan tot den mirrhenberg en tot den wierookheuvel.*

J.

OP dat de dagh van voorspoed en van vrede
En meerder ligt aankriek', en tegenheden

Ver-

Digitized by Google

Verzwinden, zal ik groot' en kleene riken
Veroveren en voor mijn magt doen strikken!
Dat rijk zal ik bezouken daar mijn Bruid
Onlangs verstrooid, stond duizend rampen uit.

II.

Daar wil ik haar in stilheid nederplanten.
De Draak zal zig niet langer tegenkanten.
Het reukwerk der geboden is geklommen
Tot mijnen troon, zi noopen mi te kommen
En ligten doen, in kracht, de blide stond,
Die held're dagh van 't betere verbond.

7 *Geheel zijt gi schoone, mine Vriendin, en daar is geen gebrek aan u.*

III.

Schoon zijt gi, mijn Vriendin, schoon zijt g' inwendig
Gezuiverd door mijn bloed, gi houwd bestendig
De grondvest van mijn leer, geen vuile vlekken
Voor God nog voor de werreld u bedekken.
Uw vlaand zelvs door uwe schoont versteld,
Die wenste wel bi u te zijn geteld.

IV.

Geen dwingeland, geen winterwaterstromen
Van ramp en smert uw schoont u heeft ontnomen:
Wel zevenmaal gelouwterd komt gi weder
Ten smeltkroes uit; uw schoonte buigt niet neder,
Ik prijs met regt die Edelmoedigheid
Waar door gi lang mijn hullep hebt verbeid.

8 *Bi mi van de Libanon af, O Bruid! kom bi mi van den Libanon af: zie van den top van Amana, van den top Sen-*

Digitized by Google

nirs en Hermons, van de woningen der Leeuwinnen en bergen der Luipaarden.

V.

O Mine Bruid die onlangs zoo geleden
Hebt voor mijn naam, kom tot mi neêrgetreden
Van Libanon, van d'omgelegen plekken:
Het Roomse Rijk zal u tot woonplaats strekken;
En is 'er een te vergeschoven Kerk,
Die zie ten minst en hoore wat ik werk.

VI.

Zi kunnen haar met goê gerugten troosten,
Die zijn verstrooid in 't vergelegen Oosten,
Die onder 't juk van Tigers en van Leeuwen
Den gantsen dag tot mi om hullep schreeuwen;
Die zien hoe 't in het Rooms gebied toegaat,
En wagten dat hun redding vaardig staat.

9 *Gi hebt mi het herte genomen* (aan de kant Num: 36 Gi hebt mi gehert) *mine zuster, O Bruid: gi hebt mi het herte genomen met eene* (lonk of wenk) *van* (of uit) *uwe oogen, met een keten van uwe hals.*

VII.

O fiere Maagd, g' hebt door uw lonkend' oogen,
Door uw geloov mijn ziele opgetogen,
En aangezet u vierig te beminnen,
Terwijl uw deugd de werreld kon verwinnen.
Terwijl gi voor mijn name bitter lijd,
Kroont u mijn magt met groote heerlijkheid.

Uw

Digitized by Google

II X.

Uw klouk geloov is konstig toegetakeld,
En met een reex van deugden saam geschakeld,
En opgetooid gelijk een gouwden keten:
Dit doet mijn ziel haar zelvs bi na vergeten,
Dit zet m' een hert en vaard'ge wille bi,
Dat 'k u in vreê en glansrijkheid gelei.

10 *Hoe schoon is uw uitnemende lievde* (lievden) *mine zuster, O Bruid! Hoe veel beter is uwe uitnemende Lievde dan wijn! ende den reuk uwer olie, dan alle speseriën!*

I X.

Hoe groot is uwe lievde, o mijn schoone!
Hoe groot de lievd die w'onderling betoonen!
Veel beter dan de wijn die d' offerhanden
Besproeid', en wast' in Kanaans vrugtbre landen:
Uw deugden zet de geest een luister bi
En lieve reuk, trots d' eêlste speseri.

11 *Uwe lippen; O Bruid, druipen van Honigzeem, Honig en melk is onder uwe tong, de reuk uwer kleederen is als de reuk van Libanon.*

X.

De woorden van uw mond als honig vloejen,
Als voedsaam zap, bekwaam om te besproejen
De zielen van de dorstig', haar te drenken
Uit mijn genaad, en nieuwe kragten schenken;
Gi leert alleen het woord der zaligheid,
In 't regte pit, en in zijn voedsaamheid.

Digitized by Google

XI.

Mijn heerlijkheid en Godlike schenkaadjen,
Die voutg' u toe als sierlijke sieraadjen,
Zi strekken tot weldoorgewrogte kleeren,
Die t' glanszig lijv oprojen, en die keeren
De harde kouwd, ook 't steken van de zon;
Zi rieken als de reuk van Libanon.

12 *Mine zuster, O Bruid, gi zijt een besloten* (gegrendelden) *hov, eene beslotene welle, eene verzegelde fonteine.*

XII.

MijnBruid, gi zijt gelijk een hov besloten
Die vrugten draagt en weelderigeloten,
Daer 't wild gediert geen bloumen uit kan roejen:
Gi zijt een bron, wiens waat'ren eeuwig vloejen,
Die voor de ziel tot drank en laavnis zijn,
Een beek die stroomt van mellek en van wijn.

XIII.

Gi 'lijkt en hoop van duisend speseriën:
God sterkt uw ziel, de Koningen bevriën
Uw tidelike weelstand, g' hebt het leven
Om 't door mijn geest aan and'ren ook te geven;
Gi oogst de gantse werreld door mijn vrugt,
Door uweleer en aangenaam gerugt.

13 *Uwe scheuten zijn een paradijs van granaatappelen met edele vrugten, sijprus met nardus.*

XIV.

In scheuten zietm' u dagelijx uitbreken;
Die word bi u in vrugtbaarheid geleken

Een

Digitized by Google

Een paradijs beplant met veel granaten,
Wier schoont en reuk beroumd is boven maten;
Met nardus en met menig edel kruid.
Dus munt gi ook in lievd en deugden uit.

14 *Nardus en saffraan, kalmus en kaneel, met allerleie boomen van wierook en mirrhe en aloë, mitsgaders alle voornaemste speseriën.*

XV.

Wat geur, wat kragt, wat lievlijkheid mogt wezen,
In Kalmus, in kaneel bi elk gepresen
Om hate deugd, of and're speseriën
Gewassen in 't kruidoogstend Arabiën,
Die overtreft uw aangenaam geloov,
Uw vaste hoop, uw lievde nimmer doov.

15 *O Fonteine der hoven, put van levendige wateren, die uit de Libanon vloejen!*

XVI.

O Hovfontein, O put van zoete waat'ren,
Die vloejend' uit de Liban, zagtjes klaat'ren!
O mine Kerk, voorzien met duizend gaven,
Bekwaam om door mijn woord de ziel te laven!
O werreld! eerst een wouwd en een woestijn,
En nu gemaakt een springende Fontein.

BRUID.

16 *Ontwaak noordenwind, en kom, gi zuidewind, doorwaaj mineu hov, dat zine Speseriën uitvloejen: Og dat mijn lievste tot zinen hov kwame en ate zine edele vrugten!*

Digitized by Google

XVII.

Op, Noordenwind verdrijv de regenplaszen,
Kom, Zuidenwind, doorwaaj mijn hovgewaszen,
En streel die zagt, op dat de speseriën
Uitbottende mijn liev tot vreugd gediën.
O Heil'ge Geest, doorblaas met u genaê
Mijn hov, op dat daar oost te plukken sta.

XIIX.

Op dat de reuk zig door de werreld spreide,
Op dat 'er veel zig henen laten leiden
Tot Jesus Kerk. Og dat mijn lievste kwame!
En d'eed'le vrugt van zinen wijnstok name!
Og dat hi, t'wijl zijn Kerk word uitgebreid,
Behertigde haar grooter heerlijkheid!

Einde van het vierde Hoofdstuk.

VIFDE HOOFDSTUK.

Men konde anders van hier af de Derde omtrek van tijd aanvangen, dewijl in het voorgaande Hoofdst: in het 16 lid, de Bruid nog wenst om de komst van Jesus in zijn hov. Immers hier word gesproken van de bloejende toestand der Kerke, zoo als die te dier tijd op haar hoogst geweest is.

BRUIDEGOM, BRUID, DOGTEREN, van JERUZALEM.

BRUIDEGOM.

2 *Ik ben in minen hov gekomen, O mine Zuster, O Bruid,*

Ik

Digitized by Google

heb mine mirrhe geplukt, met mine speseriën, ik heb mine honigraten met minen honig gegeten, ik heb minen wijn, mitsgaders mine melk gedronken: Eet vrienden, drink, en word dronken, O Lievste.

XIX.

O zuster, o mijn Bruid, ik ben getreden
In mine Kerk, na dat zi afgestreden
Kloukmoedig heeft een reex van zware plagen;
Om hare zon weêr glansrijk te doen dagen:
Ik heb uit haar, na dat zi was verdrukt,
Als uit mijn hov, een oogst van vrugt geplukt.

XX.

Ik heb geprouvt een menigt honigraten,
Zi zijn mijn ziel tot vreugde, die verlaten
Het Heidendom met zijn Afgoderiën,
En wel getrooft voor mine waarheid striën.
Ik heb mijn melk gedronken en mijn wijn,
Terwijl mijn leer blijvt ongekreukt en rein.

XXI.

O zielen, die u wilt aan mi verbinden,
Kom, Vrienden, kom, ik noum u nu mijn vrinden,
En eet, en drink, en maak u zelven dronken
Van d'eed'le wijn, die u word ingeschonken.
Vervrolijk u (terwijl ik minen Geest
Stort rijklijk uit) als op een Bruilovsfeest.

*Door weelde en welstand na de werreld vervalt de Kerk tot vadzigheid, en kruipen allenskens heerschappiën en ketteriën in, nu en dan leed zi ook wel vervolging, als onder Julian enz. evenwel waakt zi nog door hare * Kerkvergaderingen enz.*

Digitized by Google

BRUID tot de DOGTEREN van JERUZALEM.

2 *Ik sliep; maar mijn herte waakte: De stem van mijn Lievste die klopte, was: doe mi op, mine zuster, mine Vriendin, mine Duiv, mine volmaakte, want mijn hoofd is vervuld met dauw en mijn hairlokken met nagtdroppen.*

XXII.

Ik sliep en scheen haast zorgeloos te worden;
Want welstand mi en vreê tot slapen porden:
Maar Jesus lievd die in mijn ziele blaakte,
Was oorzaak dat mijn herte nogtans waakte.
Hoewel een deel was 't regte leven kwijt,
Mijn' herderen die waakten nog met vlijt.

XXIII.

Ik scheen de stem mijns Lievstens aan te hooren,
Al roupende: Doe op, mijn Uitverkoren
Mijn Duive, mijn Volmaakte, mijn Vriendinne
Mijn Zuster, die ik inniglijk beminne,
Doe op voor mi de deure van uw hert,
Op dat mijn Geest daar in geherbergd werd;

XXIV.

Op dat gi meugt in mine kennis wassen,
En u geen nagt van dwalingen verrasze:
Want zie mijn hoofd is reeds bezwalkt met dampen,
Terwijl 'er zijn die mine leer bekampen,
Terwijl 'er op mijn' leden reeds een nagt
En duisternis van onkund is gebragt.

3 *Ik heb minen rok uitgetogen, hoe zal ik hem weder aantrekken?*

Digitized by Google

trekken? Ik heb mine voeten gewaszen, hoe zal ik die weder bezoetelen?

XXV.

Ik hebbe reeds mijn kleêren uitgetogen,
Sprak ik vol schaamt, schier tsidd'rend voor zijn oogen:
Hoe zal ik weêr die vaardigheid aantrekken,
Daar meê 'k mi plagt in tegenspoed te dekken;
Hoe zal ik zoo gerust de ramp ontvlugt
Mi steken weêr in zwarigheid en zugt;

4 *Mijn lievste trok zine hand van het gat* (der deur) *ende mijn ingewand werd ontroerd om zinent wille*

XXVI.

Mijn Lievste scheen mi met zijn geest t'ontwiken.
Zijn gunst liet hi zoo vaak niet langer bliken,
De deur wierd voor Het Heidendom gesloten
En 't Christenvolk met plagen overgoten;
Wijl 't Roomse rijk hen wederom bestreed,
En stelpte dus hun groei, en ligt, en vreed.

Juliaan verviel tot het Heidendom, en zogt dat weder in te voeren, en plaagde de Christenen.

XXVII.

Ik wierd berperd in mine ingewanden
Om Jesus wil, ik vreesd zijn hevdebanden
Van mi te zijn verscheurd, wen ik tot slapen
Vervallen was, en durvde mi vergapen
Aan vreed en rust, terwijl het onkruid groeit,
't Welk mine zorg niet uit den akker roeit.

5 *Ik*

Digitized by Google

5 *Ik stond op om mijn Lievste open te doen: ende mine handen druipten mirrhe, ende mine vingers vloejende mirrhe op de handhaven van het slot.*

XXIIX.

'k Ontwaakte strax en gav mi op de voeten,
Om in mijn hert weêr Jesus te ontmoeten,
Om door zijn leer de Heidens te verlokken,
En dus te zien de Kerk in top getrokken:
Maar zie mijn hand die druipt' en smolt schier tot
Een vloed van mirrh' aan d' handhaav van het slot.

XXIX.

Al wat ik deed om 's Heilands rijk te stigten,
Om kennis en om vreê te doen aanligten,
Was schier vergeevs, het smolt tot bitt're plagen
Het geen ik durvd voor zine glori wagen;
Het * werktuig zelvs waar meed ik 't slot opdeed
Wierd magteloos door ramp en bitter leed.

* *Leeraren die werktuigen zijn om het slot van de deur voor het Heidendom te openen.*

6 *Ik dede mijn lievste open, maar mijn lievste was geweken, hi was doorgegaan: mijn ziele ging uit van wegen zijn spreken, ik zogt hem, maar ik vond hem niet, ik riep hem, dogh hi antwoorde mi niet.*

XXX.

* Hier na deed ik mijn Liev de deur weêr open,
Maar schielijk was hi mijn gezigt ontloopen;
Men zag de Kerk wel welig zig uitbreiden:
Dog 't onkruid was van tarw nauw af te scheiden.

* *Na de dood van Juliaan.*

Men

Digitized by Google

Men steunde reeds op menschelijk gezag,
Daar Jesus zelv verscholen onder lag.

XXXI.

Mijn ziel bezweek, het bloed stremd' in mijn aad'ren
Wanneer ik scheen te hooren tot mi naad'ren
De woorden die hi voormaals had gesproken,
En ik nogtans mijn oogen had geloken.
Ook deerd het mi om dat zijn heilig woord
Zoo luttel wierd met eerbied aangehoord:

XXXII.

Om dat het steeds verdraaid wierd en verduisterd:
Og, wenst' ik, mogt het werden opgeluisterd!
Ik zogt mijn liev; maar kon hem naulijx vinden,
Dewijl m' hem zag in ketteri bewinden;
Ik riep tot hem, dogh geene antwoord kreeg,
Waarom mi ziel en moed in d' asschen zeeg.

7 *De wagters die in de stad ommegingen vonden mi, zi sloegen mi, zi verwondden mi: de wagters op de muren namen minen sleujer van mi.*

XXXIII.

De wagters van de groote stad mi vonden,
Terwijl ik dus omzwerv, en mi verwonden;
Voorstanders van de valsze Kerke gingen
Rondom, om mi tot hun gezag te dwingen.
En wild ik niet; zi kwelden mi met smaat,
Met slaan, met scheuringen, met bitse haat.

De

Digitized by Google

XXXIV.

De wagters die zig plaatsen op de muren,
En waken dat hun Kerk mogt eeuwig duren,
Die zogten mi den sleujer af te trekken,
Den sleujer, die een teiken moet verstrekken
Van ootmoed aan mijn Bruid'gom, zelvs in rouw.
Die namenz', als was ik niet Christus Vrouw.

8 *Ik bezweere u, gi dogteren van Jeruzalem, indien gi mijn Lievste vind; wat zult gi hem aanzeggen? dat ik krank van liefde ben.*

XXXV.

Gi Dogters van Jeruzalem 'k bezweere
U bi de naam en magt des Hemelheere,
Zoo g' ergens mijn beminde mogt ontmoeten,
Of bi u was een voetstap van zijn voeten;
Wat zult gi tot hem zeggen? Dat de lievd
Tot krankheid toe mijn ingewand door grievt.

DOGTEREN van JERUZALEM.

9 *Wat is uw Lievste meer dan een* (ander) *lievste, O gi schoonste onder de wiven? wat is uw Lievste meer dan een* (ander) *lievste, dat gi ons zoo bezworen hebt?*

XXXVI.

Wat is 'er meer, o keur van alle vrouwen
Van Uw Bemind' als andere te houwên?
Waar in gaat hi een schepsel dan te voren
Of Koningshoofd, dat g' ons dus hebt bezworen?
Ei leg ons klaar een reex van deugden uit
In hem die u gekoren heeft tot Bruid.

10 *Mijn*

Digitized by Google

BRUID.

10 *Mijn lievste is blank en rood, hi draagt de banier boven tien duizenden.*

XXXVII.

Mijn liev is blank; en schittert als de stralen
Der gulde zon: op wien die nederdalen,
Die ziel word met een Godlijkheid beperreld,
Waar bi niet haalt de schoonheid van de werreld.
Ook is hi rood, want hi eens bloedig leed,
En nog met mi, al lijd ik, is om kleed.

XXXIIX.

Zijn schoont munt uit: hi torst het zegeteiken
All' and'ren voor: tien duizend moeten striken
Voor zulken glans; die hem ziet ziet den Vader
Want hi is 't * Beeld der Goddelike Ader.
Nog Roomse Kerk, nog schendig' Arriaan
Een liev bezit, die naast mijn Liev mag staan.

Hebr. 1: 3.

11 *Zijn hoofd is van 't fijnste gouwd, van het digtste gouwd: zine hairlokken zijn gekrold, zwart, als een raav.*

XXXIX.

De Godlijkheid des Vaders is de kroone
En Hoofdsieraad mijns Heilands zinen zone,
Die eeuwiglijk zal zwajen zine staven.
Zijn lokken zijn gekrold en zwart als raven;
Bi hem en bi de zine sterkte leid,
Schoon raak niet in uitwendig' heerlijkheid.

12 *Zine*

12 *Zine oogen zijn als der duiven bi de waterstroomen: met melk gewaszen, staande* (als) *in kaskens* (der ringen).

XL.

Zijn alziend oog doorloopt en aard en hemel,
Voor hem staat naakt en openbaar 't gewemel
Der sterveling: hi toont zig goedertieren
En minlijk aan de vrome die hem vieren.
Hi steroogt onbeweeglijk op zijn Bruid,
En schiet een glans van lievdestralen uit.

13 *Zine wangen zijn als een beddeken van speseri,* (als) *welriekende torenkens, zine lippen* (als) *leliën, druipende van vloejende mirrhe.*

XLI.

Zijn wangen zijn een bed met speseriën,
Vol vrugtbaarheid, vol lievde, vol verbliën
Is hi geheel: Ook zi die nederhangen
Gelijk den baard Aärons van zijn wangen,
Daar druipt op neêr den balsem van zijn Geest
Vol reuk en kragt, die 't zwakke hert geneest.

verg: Ps: 133.

XLII.

Geen leli zoo doordringend' zap uit wasemt,
Als hi, wanneer hi uit zijn lippen asemt
De gave van zijn Geest: Die sterkt het herte,
Die voed de ziel, die doovt de swaarste smerten,
Die geevt den mensch voor eeuwig zijn geluk,
Die geevt een zagt voor een ondraaglijk Juk.

14 *Zine*

Digitized by Google

14 *Zine handen zijn* (als) *gouwdene ringen, gevuld met turkois, zijn buik is als blinkende elpenbeen overtogen met Saffiren.*

XLIII.

De werken van zijn ving'ren spreiden stralen
Van Godlijkheid, en met haar luister pralen.
Zijn Kerk bewaart en grijpt hi in zijn handen;
Zoo dat geen magt verbreekt zijn stale banden.
Het innigst van zijn lievd is onbesmet
Gelijk ivoor met Saffirsteen bezet.

15 *Zine schenkelen zijn* (als) *marmere pilaren, gegrond op voeten van het digtste gouwd: zijn gestalt is als de Libanon, uitverkoren als de Sederen.*

XLIV.

Zijn schenkelen zijn als twee marm're zuilen,
Die geen geweld, geen storm doet ommetuilen;
Zijn Kerke steunt op zijn verdienst en waarheid,
Gegrondvest op die Goddelike klaarheid,
Als eeuwig gouwd. De Godheid bi hem was,
Eer d' aardenkloot omdraaiden om haar as.

XLV.

Zijn Koningrijk dat tart de schoonste bergen
Van Libanon, die als den hemel tergen
Met 't opperst van haar kruinen: daar de seder
Vervaarlijk ruist en wikkelt heên en weder.
Zijn rijk in magt, in schoont en lievlijkheid
Uitmuntend is, en in geduurzaamheid.

16 *zijn gehemelte is enkel zoetigheid, en al wat aan hem*

Digitized by Google

is, is gants begeerlijk: zulk een is mijn Lievste, ja zulk een is mijn Vriend, gi Dogteren van Jeruzalem.

XLVI.

't Gehemelte van dees verheven Koning
Is zoetigheid; het vloeit van enkel honing.
Hoe zoet zijn zijn belovten, en zijn leere!
Wie zouw niet al wat aan hem is begeeren;
Dewijl bi hem is lievd, en pit van deugd?
En overvloed van alle zielenvreugd.

XLVII.

Zulk een is Hi, dien ik dus vuurig minne,
O Dogters van Jeruzalem, Vriendinnen
Die met mi zoukt den waren God te vreezen:
Zulk een is Hi, die minen vriend wil wezen.
I 't moog'lijk, dat hi niet van elk op aard
Word graag omhelst? Hi is het immers waard.

Einde van het Vijvde Hoofdstuk.

ZESDE HOOFDSTUK.

DOGTEREN van JERUZALEM, BRUID, BRUIDEGOM, AANSCHOUWERS.

DOGTEREN van JERUSALEM.

1 *Waar is uw Lievste henen gegaan, O gi schoonste onder de wiven? waar henen heeft uw Lievste het aangezigt gewend; op dat wi hem met u zouken?*

XLIIX.

Waar heeft, o puik der vrouwen, zig versteken
Uw Bruidegom? Hoe is hi dus ontweken

Met

Digitized by Google

Met 't glanzig ligt, 't welk door vergode luister
't Gestarnt verdoovt, en 't maneligt maakt duister.
Waar henen is zijn aangezigt gewend,
Dat gi hem zoukt, en dus beangstigd bent?

XLIX.

Wi zullen u behulpig zijn in 't zouken,
En sporen na uit Goddelike bouken,
Wat in deez tijd de Kerke sta beschoren;
Wi denken, dan zal hi zig laten hooren
En troosten u, wi zullen smeeken, dat
Die vreugd en vreed herleev, die g' eer bezat.

BRUID.

2 *Mijn Lievste is afgegaan in zijnen hov, tot de speseribeddekens, om te weiden in de hoven, en om de leliën te verzamelen.*

L.

Zoo zeer was hi noit uit mijn oog verdwenen;
Of 'k wiste nog, O Dogteren, waar henen
Hi 't aanschijn keerd, nu is hi gaan bezouken
De gantse Kerk verspreid in alle bouken
Des werrelds, en als beddekens beplant
Met speseri aan eene waterkant.

LI.

Hi wend zig heên na Oost- en Westerkerken,
Om die nog uit te breiden en te sterken,
Om daar de trots der gener te besnoejen,
Die d' oppermagt van 's Heeren erfdeel broejen,

Digitized by Google

Om zine t' onderscheiden van 't getal
Der ketteren, en t' hoeden voor den val.

† 3 *Ik ben mijns Lievstens, en mijn Lievste is mijn, die onder de leliën weid.*

LII.

Ik ben *mijn* Liev ten eigendom gegeven;
Zouw dan mijn hart na and're lievstens streven?
Ook hi erkent geen andere Vriendinnen
Behalven mi, om waarlijk die te minnen.
Hi weidet bi de lelien, bi haar,
Waar in de geur des Geests is openbaar.

verg: C. 2: 16.

BRUIDEGOM.

† 4 *Gi zijt schoone, mine Vriendin gelijk Tirza, lievlijk als Jeruzalem, schriklijk als* (slagorders) *met banieren.*

LIII.

Uw schoont ontsteekt, O Bruid een * *welbehagen*
In mine ziel, gi zult de rijkstav dragen,
En heerszen eens in alle Koningrijken.
In u vertoon mijn Godlijkheid haar bliken,
Terwijl ik u uitbreid in het gewest
Van Efraim en Juda, Oost en West.

* *Tirza het:* welbehagen, *en was de Koninglike Hoofdstad van de tien stammen.*

LIV.

In u blinkt nog mijn ongeschonden waarheid,
Hoe wel zi van de ketteren gevaar lijd.

Ver-

Digitized by Google

Verſchriklijk zijt g' als legers met banieren:
Met diep ontzag moet u de werreld vieren,
Terwijl gi haar aankondigt mine wraak,
En toont hoe ik geſtaêg mijn Kerk bewaak.

5 *Wend uwe oogen van mi af (aan de kant*, tegen over mi) *want zi doen mi geweld aan*: (of zi doen mi geweld gebruiken) *uw hair is als een kudde geiten*, *die* ('t gras) *van Gilead afſcheeren.*

LV.

Wend af van mi uw zielverrukkend' oogen,
Ik kan den glans dier vlammen nauw gedoogen,
Zi doen mijn ziel geweld aan, deze lonken
Schier al te veel mijn blakend hert ontvonken.
Maar zie, terwijl ik u gebied dat gi
Uw oog afwend, wend gi het regt op mi.

LVI.

Ja, laat het oog van uw geloov vri ſpelen
Op mijn gedaant; het kan mi niet vervelen:
Gi geevt m' een hert en moed, gi doet mi plegen
Mijn groote kragt (en door uw bidden) zege
Bevegten, om tot uwer haat'ren ſpot
Te bliken doen, dat ik ben uwe God.

LVII.

Uw krollend hair met golvjes na beneden
Gekronkeld, is als geiten die betreden
En ſcheren af het gras van Gil'jads weiden:
Zi die uw hoofd verſieren, zijn verſcheiden

verg: C. 5: 1.

Digitized by Google

Begaavd met sterkt en geestelijk sieraad,
Met voedsaam zap, elk een na zine maat.

6 *Uwe tanden zijn als een kudde schapen, die uit de waschstede opkomen, die al te samen tweelingen voortbrengen, en geene onder de zelve is jongeloos.*

LIIX.

Uw tanden die de spizen onderscheiden,
Die 't regte woord van valse leer bevriden,
Uw tugt, en ongeveins de Leeraars kommen
In zuiverheid bi schapen, opklommen
Uit een revier, gewaszen van den drek:
Zoo is in hen geen merkelike vlek.

LIX.

Zi brengen voort een menigte van planten
Uit 't Heidendom tot haar geloovsverwanten.
En word mijn leer mis vorremd in gedrogten,
Flux word door haar met geestlijk staal gevogten.
Hoe boos ook zi de wereld in dees tijd,
Nog zulken volk heb ik dat mi belijd.

7 *Uwe wangen zijn als een stuk van een granaatappel tuszen uwe vlegten.*

LX.

Nog zulken volk als in de eerste stonden
Van 't nieuw verbond in menigt wierd gevonden
Strekt mi tot roum. Mijn Bruid, uw schoone wangen
Zijn als een stuk van een granaat, omhangen

Evangelie: C. 4: 2, 3.

Digitized by Google

Met sierlijk hair: uw onderdanigheid,
Uw lievd', uw trouw met luister open leit.

8 *Daar zijn zestig Koninginnen en tachtig biwiven, en maagden zonder getal.*

9 *Eene eenige is mine Duive, mine volmaakte, de eenige hares moeders, zi is de zuivere der gener die haar gebaart heeft: als de Dogters haar zien, zoo zullen zi haar welgelukzalig roumen, de Koninginnen ende de biwiven zullenze prizen.*

LXI.

Een werrelds Vorst mag zestig Koninginnen,
Mag tachchentig en meer biwiven minnen!
Hi neem voor zig een gantse sleep van maagden:
Een eenige aan mine ziel behaagde.
Daar zijn 'er die mijn name roupen aan,
Maar nogtans aan een mensch ten diensste staan.

LXII.

Daar zijn 'er, die verhoogd tot Koninginnen,
Of mind're magt, den Roomsen troon beminnen
Benevens mi, daar zijn ontelb're knegten
En maagden die voor deze heersing vegten,
De welk de Paus na zine wetten zwenkt,
Op dat geen magt zijn heerschappië krenkt.

LXIII.

Maar die zijn 't niet, die mine lievd verdienen:
Een eenig, is t', die houwd ik voor de mine,
Een Kerk, *een* Duiv, *een* Bruid, die zonder smetten
Haar zeden vormt na mijn volmaakte wetten,

Digitized by Google

Een zuiv're telg van die haar heeft gebaard,
Van d' ouwde Kerk verbaſterd nog ontaard.

LXIV.

Al wie haar regt beſpiegelt, die moet prizen
Haar drimaal zaal'ge ſchoont, en op haar wizen
Met vingeren. Bezagen d' onderdanen
Van Room' haar ſchoont, zi zouwden die vermanen.
Al wie nu heerſt als werrelds Koningin
Haar melden zouw. O weêrgaêlooze min!

Einde van het Derde Gezang.

Digitized by Google

Vierde omtrek des tijds,

Vertoonende hoe de Kerk in het geestelijke Babel, onder de alderzwaarste vervolgingen zig gedragen heeft; Hoedaar nog altijd mannen gevonden zijn, die de ware grondslag des geloovs en der zaligheid vast hielden, tot dat die meer en meer aanwaszende de * Kerkhervorming is te wege gebragt, de Kerk uit Babel uit gegaan, en Babel voor de eerste maal gevallen is. van het VI. Hoofdst: lid 10. tot VII : 10 * *Reformatie*

HET VIERDE GEZANG.

Toon van het Lx 1ste Harpgezang van David.

AANSCHOUWERS.

10 *Wie is zi die daar uit ziet als de dager aud!*

I.

WAt een wolk van duisterheden,
Zwarigheden,
Ja een donkerbruine nagt
Onlangs schier de gantse aarde
Als bezwaarde
En bewimpeld' onverwagt?

II.

Als de ware leer verduisterd
En gekluisterd

Digitized by Google

In den diepen afgrond wierd,
Als de aard der bloedgetuigen
Bloed moest zuigen,
't Welk nog om de weêrwraak tiert.

III.

Christus Kerk die scheen verscholen
En verholen,
En bi na ter grond vernield.
Terwijl Babels hoer vermetel
Op haar zetel
Zit, en elk voor 't Beest neêrknielt.

IV.

Maar *wie is zi*, die te boven
Is gestoven
Deze duist'r', en doode staat,
Die verstuivende de schimmen
Van de kimmen,
Uit ziet als de dageraad?

Denk op de 8 *en* 9*de Eeuw in welke nog vele gevonden zijn die de Paus tegen gesproken hebben.* zie *Coccej* en *Groenw*: over deze plaats.

Schoon gelijk de mane.

V

Word die dageraad weêr donker
En 't geflonker
Weggehaalt, terwijl weêrom
Men begint op bloed te loeren,

In

Digitized by Google

In te voeren
d' Afgodsdienst van 't Heidendom.

VI.

Wie vertoont zig *schoon als 't maanligt*
Met haar aanzigt
Op te beuren (tegens haar
Die het Beest eerbied betoonen
En het kroonen)
Al was 't schoon met lijvs gevaar?

VII.

Wie is zi, die hare stralen
Neêr laat dalen
Die zi trekt uit Jesus ligt,
En daar door durvt tegenspreken
Al de treken
Die het Roomse Pausdom stigt?

In de XI, *en* XII*de eeuwen.*

Zuiver als de Zon.

IIX.

Ja wat zeggenw' als het maanligt?
Wiëns aanzigt
Blinkend is gelijk de zon:
Zoo veel iver voor de waarheid,
Zoo veel klaarheid
Trekkende uit Jezus bron?

IX.

Die haar kruin beurt boven d' heuv'len
En doet sneuv'len

Digitized by Google

Dikke

Dikke nevel, rook en damp,
Damp die Chriſtus rijk ontluiſterd
En verduiſterd;
Wien met ſchaad zoo men'ge ramp?

In de XII XIII XIVde *eeuwen.*

Schriklijk als (ſlagordens) *met banieren?*

X.

Die durvt ſchriklijk henen zwieren
Met banieren
Haren viand onder 't oog,
Die na duizend zwarigheden
Af geſtreden.
Weder ſteekt het hoofd om hoog?

In de XIV *en* XVde *eeuwen.*

BRUIDEGOM.

Verklarende de oorzaak waar bi het toegekomen was dat de Kerk zig zoo edelmoedig en verligt, in't midden van de nagt vertoonde.

11 *Ik ben tot de notenhov afgegaan om de groene vrugten der valleie te zien: om te zien of de wijnſtok bloeide, de granaatboom uitbottede.*

XI.

Vraagt g'om d'oorzaak van dit wonder?
't Is niet zonder
Goddelike kragt gebeurd;
Op dat ieder zouw beſchouwen

Dat

Digitized by Google

Dat mijn trouwe
Bruid noit zonder einde treurt.

XII.

Ik ben met mijn magt gekomen
Tot de boomen
Der loovrike notenhov,
Die door zwaarte van de bladen
Overladen
Nederzakken schier in 't stov.

XIII.

Bladen die geen vrugt verleenen,
Die maar dienen
Tot een schuilingplaats voor veel;
z' Hebben ooft wel, maar die 't leven
Niet kan geven,
Vrugten niet geagt voor eêl.

XIV.

Vrugten omgeschorst met vellen,
Bolsters, schellen:
Mine leer wierd niet beleên
Dan bezwalkt met menschen wetten,
Vuile smetten
En onntte moejlijk heên.

XV.

Schellen moeste men hier kraken,
Zouw men raken
Tot de keesten en het pit.
'k Ging dan heên na de valleie

Om

Digitized by Google

Om te beien,
Of ik raakt' mijn oogenwit.

XVI.

Om te zien, of zi die lage
Zig gedragen
Teelden vrugten, weder groen:
Of 't ontstuimige doorbreken
Van de* beken
Iets tot vrugt had konnen doen?

* *T. W. van vervolgingen door de Sarracenen Turken. enz:*

XVII.

'k Zag of ook de wijnstok bloeiden
Of 'er groeiden
Die van mijn afzetzels zijn,
Weelderige druivetroszen
Aangewoszen,
Vol en zwanger van de wijn.

XIIX.

Of d' aanzienlijke granaten
Botten laten
Tot een hoop van nieuwe vrugt,
Of 'er in die menigt waren
Die 't benaren
Tot mi zenden deed haar zugt.

12 *Eer ik het wiste, zettede mi mine ziele* (op) *de wagens van mijn vriwillig volk.*

't Wijl

XIX.

't Wijl ik dus ben doorgetreden
Land en ſteden
Met mijn rijkdom van genaad,
Ben ik onverhoeds gedragen
Op de wagen
Van mijn volk't vriwillig zaad.

XX.

Eer het iemand durvde hopen
Deed zig open
De verloſſing; 't ſmerte mi
Over d' arbeid van mijn leden
'k Ging heên treden,
En zett' hen mijn hullep bi.

XXI.

'k Voerd' haar als vriwill'ge knegten
Om te vegten
Voor de Godsdienſt en mijn eer,
Om haar van de ſlavernië
Te bevriên
Van dien vremd' en ſtrengen Heer.

13 *Keer weder, keer weder, O Sulamith! keer weder, dat wi u mogen aanzien: wat ziet gi lieden de Sulamith aan? zi is als een rei van twee heiren.*

XXII.

Keer, O Sulamith, keer weder
Tre dogh weder,

Keer

Digitized by Google

Keer dogh weder tot mijn leer;
Laat 't verwarde Babel varen,
'k Zal u ſparen,
Sulamithe, keer dogh weêr.

XXIII.

Heb ik u niet vaak geropen
Om t' ontloopen
Hare vaſtbeſchoren ſtraf?
Sulamithe, keer dogh weder
Treê niet neder
Langer in dat nare grav.

XXIV.

Op dat w' uwe glinſt'rend' oogen
Schouwen mogen,
In haar luiſter als voor heên:
Sulamithe, waarom wagtje
En veragtje
Daar gi van mi word gebeên?

XXV.

Wat mag iemand ſlaan de bogen
Van zijn' oogen
Op de fiere Sulamith?
Zi is als twee klouke heiren
Die zig weeren
En verſtouwten tot den ſtrijd.

Einde van het zeſde Hoofdſtuk.

HET

Digitized by Google

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Den roum van de Kerk, wanneer de Hervorming begon door te breken.

BRUIDEGOM, BRUID,

BRUIDEGOM.

1 *Hoe schoon zijn uwe gangen* (voeten) *in de schoenen, O Prinsendogter* (and: Dogter des vriwilligen!) *de omdrajingen uwer heupen* (of afhangende omhangsels uwer heupen) *zijn als kostelike ketens, zijnde het werk van de handen eenes konstenaars.*

XXVI.

O gespan van schoonigheden,
Die zig heden
Glanszig voor mijn oog op doen!
Vorsten dogter, og hoe heerlijk
En begeerlijk
Staan uw gangen in uw scheen!

XXVII.

Vorstenhart! zoo edelmoedig
Dat gi spoedig
Al het werrelds goed versmaad,
Dogter van mi uwen Koning,
Die de krooning
Hebt ontvangen uit genaad.

XXIIX.

Vorstendogter moet m'u roumen,
'k Zal u noumen

Digitized by Google

Dogter van 't * vriwillig zaad,
Wijl g' u Vorſt'lijk hebt gedragen,
Zware ſlagen
Willig voor mijn eer uitſtaat.

* zie C. VI: 12.

XXIX.

Zulk een Dogter is het waardig,
Dat gi vaardig
En gewillig u vertoont,
Om van Babel af te ſcheiden,
Om te weiden
Waar mijn regte kudde woont.

XXX.

Uitgelezene ſieraden
En gewaden
Dekken uw volmaakte leên;
Hebbelijk' en gladde leden
Net beſneden,
Als een keten g'hegt aan een.

XXXI.

Zi die uwe ſchaamt bedekken
Zijn van vlekken
En van alle mangel vri;
Uwe Leeraars, vrome mannen
Die verbannen
Bigeloov en ketteri.

XXXII.

Die van mi haar luiſter halen,
Heerlijk pralen

Als

Digitized by Google

Als met geborduurde kleên;
Door mijn goedheid toegetakeld
En geschakeld
Als met duizend konstlijk heên.

XXXIII.

Die voorzien met allerhande
Gaven van den
Opperheer en konstenaar,
Zijn voor God en voor de werreld
Schoon beperreld,
Wijl mijn Geest verblijvt in haar.

2 *Uwe navel is* (als) *een ronde beker, die geenen drank ontbreekt: uwen buik is* (als) *een hóóp tarw, rondom bezet met leliën.*

XXXIV.

Uwen navel, daar door banden
d' Ingewanden
Vouglijk zijn te saam verknogt,
Is een beker, daar in glimmen
Tot de kimmen
Dropp'len van een gloende vogt.

XXXV.

't Diepste van uw hert doorgrievde
Mine lievde;
Wijl gi minen name vreest.
Gi trekt voedsel uit de reine
Heilsoneine
En zijt zwanger door mijn geest.

Digitized by Google

XXXVI.

Zwanger om'er veel te baren,
Die bewaren
Ongekreukt mijn Godlijk woord,
Die geen lonk van Babels Hoere
Kan vervoeren
Nog tot bigeloov bekoord.

XXXVII.

Zulke die alom verbreiden
En verſpreiden
Haar beminnelike geur,
Als een tarwhoop die rondomme
Is met blommen
Opgepronkt van ſchoone kleur.

XXXIIX.

Albereids zijt g' uitgedegen,
Dat gi wegen
Uwe menigt hebt vervuld
Hier en daar de Koningriken,
Die ontwiken
Roome; daar word g' ingehuld.

† 3 *Uwe twee borſten zijn als twee welpen, tweelingen van een rhee.*

XXXIX.

Uw twee borſten zijn twee welpen
Die zig b'helpen
Met het zog van 's moeders borſt,
g' Houd u aan mijn woord, uw leere

Kan

Digitized by Google

Kan verkeeren
In een dronkenheid de dorst.

4 *Uwen hals is als een elpenbeene toren, uwe oogen zijn (als) de vivers te Hesbon, bi de poort Bathrabbim. Uw neus is als de toren van Libanon, die tegen Damaskus ziet.*

XL.

Uwe hoop en sterk geloove
Houwd u boven
Onbeweeglijk als een rots,
Als een elpenbeene toren,
Die verstoren
Nimmer zal de viand trots.

XLI.

Door de hoop zijt g' hoog verheven,
Neêrgedreven
Nimmer in de tegenspoed;
Zelvs in 't ooge van de werreld
Schoon beperreld,
Blank en zuiver van gemoed.

XLII.

Door 't gespan der lieve bogen
Van uw oogen,
Merkt g' op d' ongeregtigheid:
Hierom vloejen wide kranen
Van de tranen
Daar door gi 't verval beschreit.

Digitized by Google

XLIII.

Tranen stort gi bi de steden
Die *vertreden
Zijn van 't Roomse Heidendom;
Door uw schreijen en gebeden
Bied g' haar vrede;
Maar zi bliven doov en stom.

* *Openb.* XI. 2.

XLIV.

Zi die op haar menigt roumen
En zig noumen
* Bathrabbim, daar schreit gi bi,
Zoukend haar door mijn genade
Te verzaden,
En te vougen aan uw zi.

* Dat is: *Dogter van velen.*

XLV.

Uw neus is als Libans toren,
Die van voren
Regt aan op Damaskus ziet.
Uwe gramschap die u prikkelt
En inwikkelt
In bezwaring en verdriet,

XLVI.

Staat voor d' alderzwaarste togen
Onbewogen,
Altijd waakt gi voor mijn land:
Weigert m', op uw bidden, vrede;
Gi neemt mede
't Blanke staal in uwe hand.

XLVII.

Digitized by Google

XLVII.

't Lust u langer niet te smeeken:
Met de treken
Spot gi van Hoer Jezabel,
Durvend haar de grijns aftrekken,
Die de vlekken
Dekte van dat slangevel.

XLIIX.

Hoe zijn uw Hervormers niver!
Godlijk'iver
Drijvt hen om te wederstaan
Die 't doorbrekend ligt beletten,
Die de wetten
Van een mensch ten dienste staan.

5 *Uw hoofd op* (over) *u, is als Karmel, en de hairband uwes hoofds is als purper: de Koning is gebonden op de galerien*, and: *waterloopen*. De ouwde overzetting heeft: *is als purpur des Konings, in vouwen gebonden.*

XLIX.

Daaglijks ziet m'u schoonder bloejen
En aangroejen
Door veel leên vol pit en merg:
Uw hoofd zietm'en uwe kroone
Heerlijk toonen
En uitdiën * tot een berg.

* Zie *Dan: C.* II. 15.

L.

Tot een berg die eens vernielen
En ontzielen

Digitized by Google

Zal de riken kleen een groot:
Vorsten kriigt g' aan uwe zide,
Die bevriden
Zullen u in zwaren nood.

LI.

Gelijk purpur zijn uw hairen;
In bezwaren
Zijn 'er vele van uw leên,
Welke nog bloedroode plagen
Moeten dragen,
Wijl door hen word 't Beest bestreên.

LII.

Daar 's een Koning die zijn kragten
Aan de gragten
Voor mi stridende, verliest;
Die gevangen zijn'd genomen
Sonder schromen
Voor mijn naam de banden kiest.

† 6. *Hoe schoone zijt gi, en hoe lievlijk zijt gi, O Lievde, in wellusten!*

LIII.

Hemel wat is dat een lievde,
Die door grievde,
Mine zuster, uwe borst,
Die de zwaarste tegenspoeden
Neemt in 't goede,
t' Wijl gi na mijn bijstand dorst!

LIV.

Digitized by Google

LIV.

Schoon zijn uwe lievdebanden,
Wil g' in d' handen
Jesus maar alleenig klapt;
Die den Paus en and're mannen
Kunt verbannen,
En langs mine wegen stapt.

LV.

Met wat lustig minnekozen
En met rozen
Is dees kuisze lievd verzeld!
Zouw ik u niet weder minnen?
Ja, mijn zinnen,
En mijn ziele t'uwaarts helt.

7 *Deze uwe lengte is tegeliken bi eenen Palmboom, en uwe borsten bi Druivetroszen.*

LVI.

Uwen staat, en uw gedaante
Daar gi aan te
Kennen zijt, uw vastigheid,
Uwe lengte, uw sluksse leden,
Uwe kleeden
Daar gi opgepronkt meê zijt.

LVII.

(Daar moet Babels Hoer voor striken)
't Is te 'liken
Bi een Palmboom breed en hoog,
Die uit bot aan alle kanten

Digitized by Google

Groene ſpranten
Schoon en aangenaam voor 't oog.

LIIX.

Geen ongure wintervlagen
U ontdragen
Konnen al uw ſierlijk groen.
Duurzaam zijt g' en bloeit bi reine
Springfonte nen,
Die u met haar dropp'len voên.

LIX.

Gi verſchaft uit gulle borſten
Aan die dorſten,
Nektar, tot verzadiging:
Want zi zijn als drui vetroſzen,
Vol gewoſzen,
Die noit jeugdig zap ontging.

LX.

Troſzen, die met wijn beladen
't Hert verzadden,
Die uit mi den wijnſtok zijn.
Vol vertrooſting zijn uw reden,
Zoetigheden,
Vreugden, eeuwig zonder pijn.

BRUID.

8 *Ik zeide: ik zal op den Palmboom klimmen, ik zal zine takken gripen: zoo zullen dan uwe borſten zijn als* [druive] *troſzen aan de wijngaard, ende de reuk van uw neus als appelen.*

LXI.

Digitized by Google

LXI.

'k Heb in 't herte voorgenomen
Om na Romen
Na den Palmboom heên te gaan,
Na die hooge, harde, trotse
Als een rotse,
En verheven in haar waan.

LXII.

Die een menigte van takken
Neêr laat zakken,
En zig voor de Kerk uitgeevt,
Voor den Palmboom: om te buigen,
't Overtuigen
Dat zi voor Gods woorden beevt.

LXIII.

Datz' haar willig laat verkragten
En bemagten
Door de luister van mijn leer;
Dat z' haar aan geen menschen houwê,
Nog betrouwe,
Maar ken Jesus voor haar Heer.

LXIV.

Zoo g'u, Palmboom, laat beklaat'ren,
Zalmen schaat'ren
Uwen roum door gantsch de aard;
Uwe borstesleszen zullen
Vol van gulle
Vogt zijn, duizend schatten waard.

Of

Digitized by Google

Of men zouwde het al zoo gevouglijk konnen overzetten: *Laat uwe borsten zijn als troszen* enz:

LXV.

Laat, o Palmboom, u beklimmen,
Gi zult glimmen
Als een ligt in duisternis.
Laat uw borsten troszen wezen
Uitgelezen,
Daar geen wijn ontbrekend is.

LXVI.

Die haar voedend zap ontvangen
En afhangen
Van den waren wijnstok, van
Jesus. Zielen overladen
En verzaden
Zult gi door dat vogtgespan.

LXVII.

Laat uw neus niet anders ruiken
En gebruiken
Dan een geestelike geur,
Dan de ongeschonden waarheid
In haar klaarheid.
Help de Kerken uit getreur.

✝ 9 *Ende uw gehemelte als goeden wijn, die regt tot mijnen Beminden gaat, doende de lippen der slapende spreken.*

LXIIX.

Paar uw tong met onze monden,
Om te konden

't Ouwd

Digitized by Google

't Ouwd en het opregt geloov.
Laat den menschendrek vri varen,
Die uw scharen
Maakte voor de waarheid doov.

LXIX.

Laat niet langer uw vermaken
Met het draken-
En der add'ren vuil vergivt,
Met de Sodomijrse vrugten;
Haak met zugten
Na een geesteliker givt.

Zie *Deut*: XXXII, 32: 33.

LXX.

Na d' opregte nektardruiven.
Daar verstuiven
Alle lekkerniën voor:
Hier van kri gt mijn Liev de eere,
Hier bekeeren
Duizend zig tot Jezus, door.

LXXI.

Deze wijn doet doode spreken
En verbre' en
Banden van de ijz're * dood:
Vadzig' herten maakt zi rustig,
Klouk en lustig
Om te waken in de nood.

* *Openb*: VI. 8.

10 *Ik ben mijns Lievsteens; en zine genegenheid is tot mi.*

'k Ben

Digitized by Google

LXXII.

'k Ben alleen mijn Liev beſcheiden:
Tuſzen beiden
Strekt de lievd een ſtale band.
Kan 'k u, Palmboom, niet omzetten
Om te letten,
En te kuſzen Jeſus hand;

LXXIII.

Wel dan, ga, ik laat uw varen
Met uw ſcharen.
Jeſus is mijn lot alleen.
'k Volg u, Bruidegom, mijn Heere,
'k Zal mi keeren
Waar gi ook zult henen treên.

Einde van het Vierde Gezang.

Digitized by Google

Vijvde Omtrek des tijds,

Verbeeldende de Kerk zig nu 't eenemaal afgescheidende van het Pausdom; hare vrede en aanwas; mitsgaders eenige struikelingen en tegenspoeden daar op gevolgd. van Hoofdst: VII. lid 2. tot IIX. 4.

Daar in

A. *Nooding van de Bruid aan de Bruidegom om te gaan tot de dorpen en wijngaarden, d. i. bizondere gemeenten van het Pausdom afgescheiden* V. 11, 12.

HET VIJVDE GEZANG.

Toon van het xcviiste Harpgezang.

BRUID.

11 *Kom, mijn Lievste, laat ons uitgaan op het veld, laat ons vernagten op de dorpen.*

I.

EI kom, O Bruidegom,
En keer u herwaars, om
't Ontwarren ons uit Rome,
Om vri en zonder schromen
Te zouken een woonsteê;
Daar zal ik treffen vreê
Onder mijn Vigeboom;
Ei kom, O Bruidegom,
Ontvoer mi Babels wee.

Digitized by Google

II.

'k Heb met mijn wit beoogt
Wanneer ik heb gepoogt
Hun ſchigten hen 't ontwringen,
En tot uw leer te bringen.
Ik bid u ernſtig, dat
Wi vlieden uit de ſtad,
En ſpeuren in het veld.
Hoe 't daar mag zijn geſteld.
Og of 'k u daar bezat!

III.

Wi vinden ligt een Kerk,
Waar in uw Godlijk werk
Kan iegelijk beſchouwen,
Daarz'op geen menſch betrouwen.
Laat ons uw woord op 't land
En 't veld verkonden, want
Miſſchien een nare nagt
Van kwalen word verwagt:
Doe mi daar onderſtand;

IV.

Tot dat die overga,
Begeven wi ons na
De dorpen en de ſteden,
Daar gi word rein beleden.

12 *Laat ons ons vroug op maken na de wijnbergen, laat ons zien of de wijnſtok bloeit, de jonge druivkens haar open doen, de Granaatappelboomen uitbotten: daar zal ik u mine uitnemende liefde geven.*

Digitized by Google

Na bergen, daar de wijn
Begint in bloei te zijn,
Die geestelike vrugt
Genieten zonder zugt;
En mijn leer houwden rein.

V.

Laat ons daar zien of aan
De wijnstok druiven staan,
Of z' uit begint te breken
In nietontaarde kweeken:
Of weêr een frisze lent
Haar niew' uitspruitsels zend,
En of de roo granaat
Reeds aan het botten staat,
En jonge bloeisels speent.

VI.

Daar zal, daar zal ik u
Voor geene lagen schuw
Mijn kuisze lievde geven,
En eeuwiglijk aankleven.
Daar zal ik opgevoed
Door u met honigzoet,
Na deze zware tugt
Weêr leev'ren verse vrugt,
Die u verheugen doet.

B. *Blijdschap van de Kerk over het toestaan van de noodiging, en het toestemen van hervormde belideren.* v. 13.

13 *De dudaim geven reuk, ende aan onze deuren zijn*

Digitized by Google

allerlei edele vrugten, niewe en ouwde: O mijn lievste, die heb ik voor u weggelegt.

VII.

De dudaim spreit geur,
En prijkt met schoone kleur;
Daar zijn in wilde weiden
Reeds vele die vermeiden
Mijn ziel, wen ik in haar
Uw gaven word ontwaar;
Zi schudden van hun hals
Het juk des Paus, die vals
Zijn leer uitgeevt voor waar.

IIX.

In uw hervormde Kerk
Bespeurt m' uw Godlijk werk,
Daar staat een oogst van vrugten
t' Inzaam'len met genugten,
Van deugden, lijdsaamheid,
Vertroosting, heiligheid,
Die ik betoogen zal
Mi hoedend voor den val
Wanneer ik bitter lijd.

IX.

't Zijn vrugten niew en ouwd:
Uw volk op u betrouwd,
Zoo als voor henen deden
Zi die uw naam beleden.

Hoort

Hoort gi, mijn Lievste, niet?
Ei keer u om, geniet
Die vrugten met vermaak
Die 'k voor u vaardig maak,
En u alreeds aanbied.

Einde van het zevende Hoofdstuk.

AGSTE HOOFDSTUK.

BRUID, BRUIDEGOM, AANSCHOUWERS, KLEENE ZUSTER.

C. *Een gebed der Kerk belezende een wensch v. 1. en een gelovte v. 2.*

BRUID.

1 *Og dat gi mi als een broeder waart, zuigende de borsten miner moeder! dat ik u op de straat vonde, Ik zouwde u kuszen, ook en zouden zy mi niet verachten.*

X.

Og! viel m' het zalig lot,
Te beurt, dat gi, mijn God,
Verroond' u als mijn broeder
En trouwe zielenhoeder!
Laat alsins blinken uit
Dat ik uw ware Bruid,
En niet een vreemde ben;
Geev mi mijn vianden
Tot eenen rijken beuit.

Digitized by Google

XI.

Betuig dat mine leer
De regt' is, dat de eer
U daar in opgedragen
Uw ziel baart welbehagen.
Dat van d' Apostelen
Ik een afzetsel ben,
Wen ik den Antichrist
Die uwe magt betwist,
Voor een verleider ken.

XII.

Og! dat gi op de straat
Mi toond' uw liev gelaat;
Ik zouw met duizend kuszen
Mijn lust nauw konnen bluszen.
Og! dat men wierd ontwaar,
Dat reeds in 't openbaar
Van die verheven Stad
Uw naam zijn zitplaats had,
En aangebeden waar!

XIII.

Daar zouwd ik mine min,
Mijn lust, mijn hert, mijn zin
In uwen schood uitgieten,
En plotslijk doen genieten!
Hei kon m' ook niet tot schand
Bi iemand strekken; want
Bi ieder zouw voor rein
De lievde g'houwden zijn
Die in mijn binnenst brand.

Digitized by Google

2 *Ik zouwde u leiden, ik zouwde u brengen in mijns moeders huis, gi zouwd mi leeren: Ik zouwde u van speserie wijn te drinken geven, en van het zap van mine granaatappelen.*

XIV.

Dan zouw door mi uw woord
Zijn overal gehoord:
Ik zouwd u henen troonen
Om in het huis te wonen
Mijns moeders: U zouw Room'
Zijn tot een * heiligdom,
En wat paalt aan dat rijk,
Zouw onderdaniglijk
U vieren, Bruidegom.

* Vergel: *Jes.* xxiii. 18.

XV.

Ik zouw u voeren tot
De Joden, welkers lot
Nog eens de Heer zal wenden,
En tot de Heidensbenden.
'k Zouw enkel van uw mond
Af hangen, en gezond
De leer bewaren; niet
Door menschelijk gebied
Ontluisteren den grond

XVI.

Van 't woord der zaligheid,
Nog 't geen mijn ziele weid,
Omschorszen met verkeerdheid,
Of dwaze Schoolgeleerdheid.

Digitized by Google

Uw ziel gelaavd zouw zijn
Met speferiëwijn;
'k Zouw mi met alle deugd
Op toojen, u tot vreugd,
En mi bewaren rein.

XVII.

Veel leden zouwden aan
Uw lichchaam sierlijk staan,
En hare geur uitlaten
Als vrugtbare granaten,
In ramp en tegenspoed
Zal zig haar heldenmoed
Vertoonen, 'k bid u, kom
Mijn lievste Bruidegom,
En schenk mi al dit goed.

D. *Blijdschap der Kerk over de verkregen gunst.*

3 *Zine slinkerhand zi* (of is) *onder mijn hoofd, en zine regterhand ondersteune mi.* of ondersteunt mi, verg: C. 11. 6.

XIIX.

Ik voel, zijn slinkerhand
Die doet mi onderstand
En onderschoort mijn leden
In alle tegenheden.
Het zwaard keert in de scheed,
Dus krijgt de Kerke vreed;
z' Ontschud haar nek het juk,
En worstelt door dien druk
Die z' onlangs zwaarlijk leed.

Einde van het vijvde Gezang.

Digitized by Google

Zesde omtrek des tijds,

Vertoonende nieuwe zwarigheden in de hervormde Kerk, als mede het verval en ondankbaarheid der zelve. van Hoofdstuk IIX. 4. tot v. 7.

HET ZESDE GEZANG.

Toon van het Cxxxiixste Harpgezang.

BRUIDEGOM.

4 *Ik bezweere u gi Dogteren van Jeruzalem, dat gi de liefde niet opwekt, of wakker maakt, tot dat het* (haar) *luste.*

I

O * Vleeszelijk Jeruzalem,
Heeft u mijn stem
Niet vaak bezworen?
Dat gi mijn waard' en lieve Bruid
Die ik heb uit
U uitverkoren,
In deze rust die zi geniet,
Door zwaar verdriet
Niet zouwd beletten.
Hoe moogt g' u kanten tegen God
En poogt ten spot
Zijn Kerk te zetten?

* Namel: *de Paausgezinde.*

Digitized by Google

AANSCHOUWERS.

5 *Wie is zi die daar opklimt uit de woestijn, en haar lievlijk leunt op haar Lievste.*

II.

Wie is zi die uit 't Heidendom
Kloukmoedig klom
Onlangs te voren?
Die na een donkerbruine nagt,
Liet onverwagt
Haar toon weêr hooren?
Die na z' een wolk van zwarigheên
Had doorgestreên,
Geraakt' in vrede?
Nu weêr in niewe plagen, leunt
En veilig steunt
Haar teed're leden

III.

Op haer gewensten Bruidegom
Gewillig om
Haar 't onderschoren:
Die in haar troosteloze staat
Na Jesus gaat
Om troost te hooren?

BRUID.

Onder den appelboom heb ick u opgewekt daar heeft uwe moeder met smerte voortgebragt, daar heeft zi met smerte voortgebragt, die gebaard heeft.

Als

Digitized by Google

Als ik in nood was en gevaar,
Toen trad ik naar
Mijn Lievste henen.
'k Begav mi tot mijn appelboom
Om zonder schroom
Te zijn beschenen.

IV.

Om door zijn loov te zijn bedekt:
'k Heb hem verwekt,
Mi te beschermen,
Terwijl de Kerk haar welstand mist,
En d' Antichrist
Nog roert zijn ermen.
Dit was van ouwds het eenig werk.
Der moederkerck,
Zig te begeven
Na u, zoo vaak zi zwaarlijk leed,
Om in de vreed
Met u te leven.

V.

Om, daar de werreld tegen haar
In 't openbaar
Durvt schendig woeden,
Te vlieden tot u schaduw heên:
Gi keerd haar ween
Altoos ten goede,
Dus heeft de Kerk op u gewagt,
Tot dat z' u bragt
Voor haar ter werreld;

Digitized by Google

Wanneer g' haar lippen hebt* gekust
En tot uw lust
Haar ziel beperreld.

* zie C. 1: 2.

VI.

Dit maakt' haar vrugtbaar, deze hoop
Gav haar een hóóp
Van zomerplanten.
Dus deedz' in de vervolgingen
Der Keizeren
Die vlouk verwanten.
Dus deedz' en 't meerderd' haren groej:
Dies ik mi spoej
Ook tot u henen,
Terwijl d' hervormde Kerke lijd;
Help m' uit den strijd,
En stelp mijn weenen.

6 *Zet mi als een zegel op uw hert, als een zegel op uw arm: want de lievde is sterk als de dood: de iver is hard als het grav: hare kolen zijn vuurige kolen, vlammen des HEEREN.*

VII.

Druk m' als een zegel op uw hert,
Op dat niet werd
Uit uw geheugen
Mijn naam gewist, op dat zi niet
In mijn verdriet
Hun ziel verheugen

Die

Digitized by Google

Die mi beniden. Laat de lieyd
Die mi doorgrieyd
Uw borst doorwaden.
Stel m' onder uwe sierlijkheên,
Die u bekleên
Als pronkgewaden.

IIX.

Gedenk m', ontbloot uw stalen arm,
Wanneer ik karm;
Tre ten gerigte
En zwaaj uw scherp tweesnidend zwaard,
Waar voor vervaard
Mijn haters zwigten,
Want 'k weet; de lievde die gi draagt
Tot die behaagt
Aan uwe ziele,
Is sterkker dan de bitse dood,
Die 't al neêrstoot
En kan vernielen.

IX.

Men kan haar drivt niet tegenstaan;
Haar vlammen gaan
Door hart en nieren.
't Geweld der tegenstanders breekt,
Wanneer zi wreekt
Met hare vieren.
Die deze lievde maar ontrust,
Wen 't haar niet lust,

Of

Of immer kwelde,
Die prouvt dat niet wil zijn beſpot
De ſterke God,
Maar wis vergelden.

7 *Vele wateren zouwden deze lievde niet konnen uitbluſzen: Ja de rivieren en zouwden ze niet verdrinken: al gave iemand alle het goed van zijn huis voor deze lievden, men zouwde hem 't eenemaal veragten.*

X.

Veel waat'ren zouwden deze lievd
Die ons doorgrievt
Niet konnen ſtelpen,
Veel duizend volk'ren zouwden niet
Door zwaar verdriet
Haar t'onder helpen.
* Laat vri de ſtroomen der rivier
Met naar gerier
Vervaarlijk bruizen
Zi zijn niet magtig om die gloed
Uit ons gemoed
Te doen verhuizen.

* Vergel: *Pſ:* XLVI. 4.

XI.

Geen oorlogsbenden, geen gevaar,
Hoe lidig zwaar,
Die kan verwinnen.
Hoe was 't ook mooglijk, wijl z' in 't hert
Gehuisveſt werd,
En blaakt van binnen?

Al

Digitized by Google

Al gav men al het werrelds goed
Voor zulken gloed,
z' Is niet te koopen.
Men moet alleen van 's Heeren geest.
Die 't hart geneest
Die vlammen hopen.

XII.

Al bood een Koning zinen troon
En gloênde kroon,
Om af te trekken
Een eenig lid van Jesus Kerk
Men zouw zijn werk
Luidskeels begekken,
En hem versmaden. Met zoon band
Is onse hand
Te saam geklonken.
O groot'en weergalooze lievd,
Die ons doorgrievt
De borst en schonken!

Einde van het zesde Gezang.

ZEVEN-

Digitized by Google

Zevende Omtrek des tijds,

Vertoonende de Heerlijkheid der Kerk door het wegweeren van openbare ergernisszen, door het vallen van den Antichrist, de beekering der Heidenen, en de wederbrenging der Joden tot Jehova haren God en David haren Koning, in het laatste der dagen. Hos. III.

Daar in.

A. *Een samenspraak van de gelovige aangaande deze kleine Zuster, namelijk de Joden en Heidenen, die nu bekeerd zouden worden; van de manier om haar te bekeeren en te brengen tot de gemeinschap van het Evangelium: en de die reeds eenigsins de grond der waarheid hadden, om die op te bouwen en in de waarheid te bevestigen.* V. 8. 9.

HET ZEVENDE GEZANG.

Toon van de Lovzang van Marie.

BRUID.

8 *Wi hebben eene kleine zuster, die nog geene borsten heeft wat zullen wi onze zuster doen in dien dag* (of heden) *als men van* (of tot) *haar spreken zal?*

I.

WI hebben, mijn Bemind'
Een zuster (nog een kind;)
Die nog geen borstefleſſen,
Geen voedsaam voedsel heeft

Waar

Digitized by Google

Waar door de ziele leevt
En elk zijn dorst kan leszen.

II.

Die door de weêrgeboort
Wel tot uw Kerk behoort;
Maar weinig in getale
Nog is: uw glansig ligt
Liet nog op haar gezigt
Niet vallen diepe stralen.

III.

Daar zijn afzetselen
Der Joodse vaderen,
Tot wien na u orak'len
d' Aanneming nog behoort,
Og dat gi na uw woord
Haar sierlijk toe wouwd taak'len!

IV.

Daar worden 'er bekeerd,
En uwe Kerk vermeert,
Maar 't is in 't land nog duister:
't Zijn nog die tiden niet
In welk m' haar brengen ziet
In Sion al haar luister.

V.

Daar zijn ook Heidenen
En duizend volkeren
Nog ov'rig te bekeeren:
Wi zijn uit haar geslagt;

Og

Digitized by Google

Og dat g' haar weder bragt
En wild uw wegen leeren!

VI.

En zelvs in uwe Kerk,
D'aar kan m' uw Godlijk werk
In kragt nog niet bespeuren;
Daar is geen overvloed
Van alle geest'lijk goed
En aangename geuren.

VII.

Geen borsten, waar uit vloeit
Een bronaêr, die besproeit
De ziel, en dropp'len leken:
Wat zalmen doen ten dagh,
Wanneer men maakt gewag
En zal van (*of* tot) zuster spreken?

IIX.

Want dient 'er nu gedaan,
Terwijl de dagh breekt aan,
Dat de verstokte Joden
Tot uw hervormde Kerk,
En door uw Godlijk werk
m' Heidendom moet nooden?

9 *Zoo zi een muur is; wi zullen een paleis van zilver op haar bouwen; En zoo zi een deur is; wi zullen haar rondom bezetten met sedere planken.*

IX.

Zoo z' onbeweeglijk stand
Gelijk een koop're wand

En

En ijz're zuilen houwê;
Zoo zullen w' een paleis
Na konstelike wijs
Op hare schoften bouwen.

X.

Een sierelijk gebouw
Dat eeuwen standplaats houw,
Van scheuren weet nog buigen;
Op welk geen watervloed,
Of stormdwind aanval doet,
En bonzen kan in buigen.

XI.

Een kostelike Kerk
Getooid met heerlijk werk
Zal Jezus op haar stigten.
Na der Profeten stem
Zal 't niew Jeruzalem
Ten hemel nederligten.

Openb. XXI, XXII.

XII.

Daar zal zijn kuisze min
Verheugen ziel en zin,
Daar zal hi vreedsaam wonen,
En deilen gaven om;
Daar zal de Bruidegom
Zijn gunstig ligt vertoonen.

XIII.

Maar zoo die zuster heur
Gedraagt gelijk een deur,

Digitized by Google

Die ligt om te bewegen
En onſtandvaſtig is,
Nog zeker en gewis
Des duivels liſt gaat tegen.

XIV.

Waar zi ook wank'len mogt
Of immer zijn verzogt,
Daar zullen w' haar bezetten
Met duurzaam ſederhouwt,
Dat haar te boven houwd,
En voor den val belette.

XV.

Wi zullen door de ſchrivt
In hare ziel een drivt,
En ivervuur ontſteken,
En overtuigen haar,
Op dat de waarheid klaar
Mag door de wolken breken.

XVI.

Zoo ſtaat zi vaſt, en blijvt
Door onze leer geſtijvd
Ook tegen zwaarſte kwaden.
Hoe zeer de ſatan woed
En tegenſpart'ling doet,
Geen woeden kan haar ſchaden.

KLEENE ZUSTER.

10 *Ik ben een muur; en mine borſten zijn als torens. Doe was ik in zine oogen als eene die vrede vind.*

Ik

Digitized by Google

XVII.

Ik ben een ſtale muur
Die tijd en eeuw verduur,
Ook tegen helſe treken
Standvaſtig, ik ben vaſt
Ten grondſteen ingelaſt,
In kwalen noit bezweken.

XIIX.

Ik keer de vreemden uit
En wolven die ten buit
Aêrs Jezus ſchapen rooyden;
Mijn wandel en mijn leer
Gevormd tot 's Konings eer
Al lang wat goeds beloovden.

XIX.

Mijn borſten vol en rond
Van wijngaardnat, de mond
Met heilzaam voedſel laven;
Mijn leeraardom bevat
Een koſtelike ſchat
Van Goddelike gaven.

XX.

Zi zijn als torens tot
Beſcherming, en voor God
En voor de waarheid kampen,
Standvaſtig; wonder hoog.
Aanzienelijk voor 't oog,
Doorſtreden duizend rampen.

Digitized by Google

XXI.

Als ik mi dus bevond,
Behaagd' ik hem terstond.
Die mi heeft uitverkoren,
Ik wierd van hem bemind,
Als een die vrede vind,
Die geene kwalen storen.

XXII.

'k Had vreed in mijn gemoed,
Dat mi verheugen doet;
Terwijl ik heb verkregen
Zoo 'n drimaalzalig lot,
En mi den Hemelgod
Gebragt heeft in zijn wegen.

XXIII.

'k Had vrede van rondom,
Terwijl mijn Bruidegom
Mi had bi d' hand gekregen.
Daar word geen nare * nagt
Van kwalen meer verwagt,
Nu vloeit 'er enkel zege.

* *Openb:* XXI. 25.

BRUID.

† 11 *Salomon hadde eenen wijngaard te Baal hammon (d. i. bi de* meester der menigte) *hi gav dezen wijngaard aan de hoeders, een ieder bragt voor de vrugt des zelvs duizend zilverlingen.*

Den

Digitized by Google

XXIV.

Den waren Salomon,
De Vredevorst, en bron
Der wijsheid, had te voren
In schoon en vrugtbaar land
Een wijngaard vast geplant,
Om vrugt te zien geboren.

XXV.

Een algemeene Kerk
Was door zijn Godlijk werk
Met schoont en eer beperreld.
Een groote menigt wierd
Haar toegevougd, haar vierd
Het ooge van de werreld.

XXVI.

Die wijnstok wierd verhuurd,
Van herderen bestuurd,
Opzienders en Leeraren;
Elk een die aan 't bestuur
Des zelvs zat, in zijn schuur
Bragt vrugt voor vele jaren.

XXVII.

De Roomse geestlijkheid
Aan welke stond 't beleid,
Verkeerden al de schatten
Tot eigen nut en baat;
Op dat mogt haren staat
Veel eeuwen standplaats vatten.

Digitized by Google

XXIIX.

Van vrugtbaarheid der leer
Kreeg Jezus geene eer;
't Wierd menschen toegeschreven
Al wat 'er wierd verrigt:
Dus ging m' in het gezigt
Den wijngaardplanter tegen.

12 *Mijn wijngaard dien ik heb, is voor mijn aangezigt: de duizend* [zilverlingen] *zijn voor u, O Salomo, maar twee honderd zijn voor de hoeders van de vrugt des zelven.*

XXIX.

Dus trok Hi zine hand
Van deze wijnstok, want
Hi goot op haar zijn plagen;
De Herders overal
Die zag men 't ongeval
Beschreijen en beklagen.

vergel: *Openb*: XVIII. 8--19.

XXX.

Maar hi heeft zijn gemeent
Die na hem karmt en steent
Van Babel afgescheiden,
En in een beter land
Heel sierelijk beplant,
Om druiven te verbeiden.

XXXI.

Z' is voor mijn aangezigt,
Ik laat mijn oogenligt

Ge-

Digitized by Google

Gedurig die bewaken,
Op dat geen schaadlijk kruid
Weêr uit de aarde spruit,
En 't land onvrugtbaar make.

XXXII.

Mijn Heiland die is Heer
Alleen daar van; de eer
Word aan hem opgedragen:
De rijkdom en de magt
In Sion word gebragt,
Om Jesus te behagen.

XXXIII

O ware Vredevorst
Na wien mijn lievde dorst,
De duizend zilverlingen
Van vrugten kleen en groot,
Die ziet m' in uwen schood:
Maar voor geen Pauzen bringen.

XXXIV.

De Herders van de Kerk
Arbeidend' in uw werk,
Genieten waardig'eere,
Maar niet die m' u onttrekt,
Wijl alles enkel strekt
Tot opbouw van uw leere.

XXXV.

Dus is Jeruzalem
Na der Voorzegg'ren stem

Digitized by Google

Ten stardak afgestegen.
Dus ziet m' een nieuwe aard
En Hemelrijk, die baart
Niet aêrs dan enkel zege.

BRUIDEGOM.

13 *O gi bewoonster der hoven, de metgezellen merken op uwe stem, doe (ze) mi hooren.*

XXXVI.

O waardige Vriendin,
O voorwerp van mijn min,
Bewoonster van de hoven,
Van 't sierelike land
Met wijngaarden beplant,
Ik wil, ik moet u loven.

XXXVII.

Uw aangename schoont
Zig luisterrijk vertoont:
De metgezellen merken
Op uw bevall'ge stem
Terwijl Jeruzalem
Herleevt in u mijn Kerke.

XXXIIX.

Wel aan, mijn lieve Bruid,
Laat mi uw liev geluid
Door heel de werreld hooren,
Bekeer die door uw mond,
Want heden is de stond
Der heerlijkheid geboren.

Digitized by Google

BRUID.

14 *Kom haastelijk, mijn lievste, wees gi gelijk een rhee, of gelijk een welp der herten op de bergen der Speseriën.*

XXXIX.

Mijn liev, kom haastelijk
Met uw doorlugtig rijk,
En doe het al verzwinden
Wat u ook tegenstaat,
En laat uw Kerk genaad
In uwe oogen vinden.

XL.

De bergen kleen en groot
En hoogten nederstoot;
Wees als een welp der harten,
Of als een jonge hind
Die d'aldersterkste wind
Met hare vlugheid tarten.

XLI.

Loop vlug de riken deur
Daar d'aangename geur
Verspreid wordvan uw leere.
Zoo ziet m'uw Koningrijk
Bevestigd eeuwiglijk
En u een Heer der Heeren.

XLII.

Ja haast u, Bruidegom,
En ten oordeele kom,

Digitized by Google

Van levend'en van doode.
Verlos mi van dit lijv,
Daar ik in dool en drijv,
En wil mi tot ù nooden

XLIII.

Og hoe verlang ik na
d'Ontbinding, dat ik dra
Bi u mi mogt onthouwên;
Og mogt mijn teêr gezigt
Uw eeuwigligtend ligt
Eens van na bi beschouwen!

XLIV.

Og kwam die tijd nabi
Dat ik met u, en gi
Met mi zouwd zijn te samen,
Daar ik zal eeuwig zijn
Verheugd door uw aanschijn.
Dat wensch ik, Heiland!

A M E N!

Einde van het Zevende gezang en van het gantse Hoogelied van Salomon.

Finis. 1705.

AAN

Digitized by Google

AANHANGSEL

Bevattende

HET

LIED

Van

MOSES

Deut: XXXII.

EN

Nog eenige

GEZANGEN.

Digitized by Google

Psal. CV: 1, 2.

Loov den HEERE, roup zinen name aan, maak zine daden bekend onder de volken. Zing hem, Psalm zing hem, spreek aandagtelijk van alle zine wonderen.

Digitized by Google

HET LIED Van MOSES

Deuteron: XXXII.

Bevattende een voorstel van de weldaden Gods ontrent de Joden; Het eindelijk opgevolg de oordeel door de Romeinen; en bi die gelegenheid in een saamgehegte draad een vertoog van het noodlot van de Kerk des N. T. En de straffe over alle hare vianden.

Op de wize van het XXIVste Harpgezang.

Inleiding en noodiging tot aandagt.

Vs: I.

Moses Spreekt.

Israël, Gods troetelkind,
Dat hi van ouwds af heeft bemint,
Leen aan zijn Godlijk woord uw ooren:
Wat zoo gi mi uw God niet aan
Blijvt hangen; 't zal niet vrugtloos gaan
't Geen uit mijn mond word voortgeboren.

Aan-

Digitized by Google

II.

1 Aanhoor gi hemel en gi aard
Mijn woorden zijn uw aandagt waard,
Wees gi getuigen van mijn ſpreken.
2 Mijn woord gelijk een regen vloeit,
Gelijk de dauw die 't gras beſproeit,
Gelijk op 't kruid de dropp'len leken.

III.

De regen valt en keert niet weêr,
Zoo zal ook God tot zine eer
Zijn woord wel vrugten laten dragen.
Aanhoor uw God, gi onwijs volk,
Aanhoor mijn ſtem; die als zijn tolk
Gewoon ben zinen mond te vragen.

IIII.

3 Ik ſpreek uit minen name niet,
Het is JEHOVAH, die gebied
Zijn eernaam onder u te melden.
Geev onzen God zijn grootheids eer,
Erken hem als uw eenig Heer
Die u eerſt in het wezen ſtelde.

V.

4 Hi is de rotsſteen van uw heil,
Wiens werk volmaakt is, zonder feil,
Regtveerdigheid zijn al zijn wegen:
Hi is waaragtig en getrouw
In zijn belovten, van berouw
Geweerd, hi kan geen onregt plegen.

Regt

Digitized by Google

VI.

Regtveerdiging van God in alle zine handelingen met Israël, zelvs uit het getuigenis der voorvaderen, en de weldaden aan haar bewezen.

5 Is bi den Heiland ook verderv?
Geenzins, hoewel hi menigwerv
Met zine kinderen gehouwden
Als schandvlek is, van dit geslagt,
Dat zinen schepper heeft veragt
En op een vleeszen arm betrouwde.

VII.

6 Vergeld gi dit aan uwen Heer,
Gi onwijs volk, is dit zijn eer?
Is hi niet uw regtschapen vader?
Heeft hi u niet verkregen, om
Te zijn hem tot een eigendom
Uit al de volkeren te gader?

VIII.

7 Og! datg' u eens te binnen bragt
De tiden van 't voorleên geslagt!
Vraag slegts uw vader, hi zal 't zeggen.
Het is uw' ouwde nog bekend,
Wat lievde God heeft aangewend
Om u met vreed in 't land te leggen.

VIIII.

8 Toen d' Allerhoogste d' aardenkloot
Aan al de volken gav; besloot
Hi Kanaan eens te zullen geven
Aan Israël, en uit de hand

Der

Digitized by Google

Der Koningen te rukken 't land,
Daar 't afgezonderd volk moest leven.

X.

9 Want Jakob is des Heeren deel,
't Snoer van zijn ervenis, geheel
Van and're volken afgescheiden.
10 Hi voerd' hem in een woesteni,
Een nare wildernis, waar bi
De beesten huilden, brulden, schreiden.

XI.

Daar leidd' de goede God hem door,
Hi gav hem zijn gebod in 't oor
En ging hem zine regten toogen:
De Heer zijn goedheid noit verborg
Voor hem, hi was, in zijne zorg
Meer als den appel van zijn oogen.

XII.

11 Gelijk een arend zig op 't nest
Met lievde tot zijn jongen vest,
En over haar uitbreid zijn' vlerken,
Of klapt verblijd zijn wieken gaar,
12 Zoo leide dezen Heiland haar,
Geen ander hielp hem in zijn werken.

XIII.

13 Hi bragt hem in een vrugtbaar land,
En heeft hem wonder hoog beplant,
Hi deed' hem rijk, inkomsten eten,
En honig zuigen uit de rots,

En

Digitized by Google

En oli uit het keiland: trots
Zijn viand ſcherp op hem verbeten.

XIIII.

14 De boter van de koejen, en
De melk en vet van lammeren,
De rammen die in Bazan weiden,
De bokken en het nierenvet
Der tarw, en druivenbloed, waar met
Hi geur'ge winen kon bereiden.

XV.

De wederſpannigheid van de Joden, bizonder in het verwerpen van Christus den waren rotsſteen, en in het ſteunen op den arm der Romeinen, word haar verweten.

15 Wanneer nu Jeſchurun wierd vet,
Vergat hi haaſt des Heeren wet,
En toen is hi in trots gerezen;
Hi was met vet ganſch overdekt,
Maar heeft met zinen God gegekt,
En hem geen billik' eer bewezen.

XVI.

Hi liet zijn maker varen, want
Hi hielp de rots zijns heils van kant;
16 Hi gav zig aan de vreemde goden:
Tot iver heeft hi God verwekt,
Wanneer hi hield zijn naam bedekt.
En tot verkeerdheid is gevloden.

XVII.

17 Hoe was zijn Schepper hem ten ſpot,
Als hi den duivelen, niet God

Digitized by Google

Gedurig'offerhande bragte?
De niewe goden van nabi
gekomen, eerd' en vreesde hi,
En steund' op vleeselike magten.

XVIII.

18 De Rotssteen die hem heeft gebaard
Heeft hi vergeten, en niet waard
Geagt t'erkennen.

Openstelling van Gods raad over de Joodse politie om die te bezouken en eindelijk te verdelgen.

19 Als de Heere
Dan zag dat zi de tijd niet waar
En wilden nemen, die hi haar
Gegeven had om te bekeeren.

XVIIII.

Ontstak hi in zijn toornigheid,
En heeft haar straffen opgeleid,
Niet langer willend' haar verschoonen,
Om dat zi zine kinderen
Niet vreesden te vervolgen, en
Te dooden, smaden, schampen, hoonen.

XX.

20 Zoo sprak hi: 'k zal het gunstig ligt
Van mijn doorlugtig aangezigt
Voor deez' hardnekkige verschuilen.
'k Zal zien wat van haar worden zal,
En eind'lijk doen verstaan, dat al
Haar hoop en trooft zal ommetuiken.

Want

Digitized by Google

XXI.

Want zi zijn een verkeerd geslagt,
Geveinsde kind'ren, die geen agt
Op haar beloovde trouwe geven.
21 Zi hebben mi doen ijv'ren, door
Aan 't geen géén god was het gehoor
Te leenen en daar voor te beven.

XXII.

Zi hebben door haar'idelheid
Tot toorn en wraak mi aangeleid;
Tot iver zal ikz' ook verwekken,
Door heid'nen, die geen volk en zijn;
Ja door een dwaas volk, als ik mijn
Genaad' en woord haar zal ontdekken.

XXIII.

22 Een vuur in mine gramschap blaakt,
Wiens vlam tot in het binnenst raakt
Der aard; en zal het al verteren;
Zelvs d' inkomst van dat goede land:
Nog berg, nog stad zal van de brand
t' Ontrukken zijn of af te keeren.

XXIIII.

23 Met allerhande smert en kwaad
Zal ikz'uitdelgen, en mijn haat
Haar steden tot de grond verderven.
24 Van honger zullenze verteerd
En uitgemergeld, en bezeerd
Van pest en bitt're ziekten sterven:

Digitized by Google

XXV.

De tanden van de beesten zal
Ik haar vernielen laten: al
De Heid'nen zullen haar verscheuren,
Die, als vervloukte slangen, vier
Uit hare angels schieten: hier
Zal ik dit volk bi laten treuren.

XXVI.

25 Van buiten zal 't vernielend zwaard
Het leven rooven, en vervaard-
heid wonen in de binnenzalen:
Geen jongeling, geen ouwde man,
Geen zuigkind vri zal wezen, van
In die verwoesting neêr te dalen.

XXVII.

De oorzaak waarom God haar niet te eenemaal uitroeide.

26 Ik zeid' in alle houken wouw
Ik haar verstroojen, dat niet zouw
De nageheug'nis overbliven
27 Bi eenig mens; indien ik niet
Ontzag den trots des viands, die 't
Aan vreemde goden toe zouw schriven.

XXVIII.

Die zeggen zouw: onz' hand en kragt
Heeft ons de zege toegebragt,
Het zijn een niet-Jehovah's wer ken.

Over

Digitized by Google

Overgang tot de Romeinen, van welke in het volgende gesproken word.

28 Want Isr'els viand is een volk
Die niet op God; maar op haar dolk
Betrouwen en haar hope sterken.

XXVIII.

Een volk dat door zijn eigen raad
En dommekragt verloren gaat:
Daar 's in haar geen verstand te merken.
29 In dier 'er bi haar wijsheid waar;
Zi zouwden ligt'lijk zien, dat daar
Toe zijn gerigt mijn wonderwerken;

XXX.

Om haar genade aan te biên:
Zi zouwden, op het einde zien
Van haar en van de stouwte Joden.

De geloovige Kerk spreekt.

30 Hoe zouw 'er uit Gods kind'ren een
Wel duizend jagen? of voor tween
Tien duizend van haar zijn gevloden?

Namelijk: ten tide van Konstantijn de G.

XXXI.

't En waar haar rotssteen d'ouwde draak
Haar had verkogt, die nu zijn zaak
Niet langer tegen God kan houwden.
31 De rots daarz' hebben op gewagt,
Is van geen goddelike kragt,
Als hi, op wien wi ons betrouwden.

Digitized by Google

XXXII.

De tiden van den Antichrist.

32 Zi hebben voor haar zelvs geplan
Een valsen wijnstok uit het land
Van Sodom en Gomorr' genomen.
De vrugt is bitter, zuur en wrang,
33 De druiven zijn vergivtigd, slang-
En add'ren-givt daar voort uit komen.

XXXIII.

De Heere spreekt.

34 Mijn volk, al wat 'er ommegaat,
Geschied het niet na mijnen raad,
Is 't al niet bi mi opgesloten?
't Ontbreektm' aan wijsheid nog aan magt
Om al deez' dwaasheid onverwagt
Ten toon te stellen en t' ontblooten.

XXXIIII.

De straffen over het rijk van het Beest, in de Hervorming en nog later, tot den eindeliken val des zelvs.

35 Beveel aan mi slegs uwe zaak,
Ik ben een ijv'rig God; de wraak
Tot haar verderv staat vast beschoren;
Ik zal 't vergelden, als haar kragt
Zal wank'len, en tot niet gebragt,
Zig tot veragting laten hooren.

XXXV.

De tijd van haren ondergang
Is voor de deur, en op een rang

staan

Digitized by Google

Staan haar deez' plagen te gebeuren.
36 De Heer zijn knegten wreken zal,
't Zal God berouwen, wegens al
Haar liden en haar bitter treuren.

XXXVI.

Het verval en schaarsheid der Kerk entrent in onze tiden.

Wanneer hi zien zal dat de hand
Is weg gegaan, en d' aan een kant
Verschoven' en alleengelaten'
Bi na tot niet zal zijn gebragt;
37 Dan, als de viand haar belacht
Van hoogmoed dronken en verwaten,

XXXVII.

En spottend' zeggen zal tot haar
Waar zijn nu uwe goden; daar
Gi u zoo vast durvd' op betrouwen,
38 Om welkers wil gi goed en bloed
Op g' offert hebt? indien 't haar goed
Dunkt; datz' u nu in 't leven houwên.

XXXVIII.

39 Maar let nu, dat ik ben die God,
Ik, Ik alleen, die niet bespot
Wil zijn, Ik dood' en doe weêr leven:
Ik wond' en make weder heel:
'k Zal toonen dat mijn errevdeel
Met regt zig heeft tot mi begeven.

XXXVIIII.

41 Zoo dra 'k mijn blinkend zwaard eens wet,
En dat zig ten gerigte zet;

Digitized by Google

Zoo zal ik die mi tegenstreven
De wraak doen keeren op den kop,
De straffen zullen reeg'nen op
Mijn haters, die in boosheid leven.

XXXX.

42 Mijn pilen zullen dronken zijn
Van menschenbloed, als van den wijn,
Mijn zweerd 't verslagen vlees zal eten,
De wraak zal treffen eerst het hoofd,
Daar na de leden, die beroovd
Van hulp, geen toevlugt zullen weten.

XLI.

De eindeliken Heerliken staat der Kerk, na het straffen van den Antichrist, in het wederbrengen der Joden en bekeeren van de Heidenen.

43 Juich nu, gi heidenen van vreugd,
Wees nu als Godes volk verheugd,
Juich dat Gods knegten zijn gewroken:
JEHOVAH heeft zijn volk en land
Verzoend: nu werd door 's viands hand
Haar heerlijkheid noit meer gebroken.

Einde van het Lied van Mozes. Deut. XXXII.

Digitized by Google

MOZES
ENDE DE
ISRAËLITEN

Zegepralende, over het verdrinken van Farao en zijn heirleger in de Roode Zee.

OFTE

Een uitbreiding van Exod: XV.

Toon van het cxxvste Harpgezang.

I.

IK zal Jehovah eeuwig zingen:
Zijn Goddelike lov
Verschaft mi ruime stof;
Ik kan mijn tonge niet bedwingen
Van breed te spreken van zijn daden
En zijn genaden.

II.

Verheven is de Hemelkoning.
Wie is 't die hem gelijkt,
Die voor zijn glans niet strijkt?
w' Ervaren daaglijks de vertooning
Van zine Goddelike magten
En groote kragten.

Digitized by Google

III.

Wie zouw hem niet ontzien, niet vreezen!
Hi heeft door schrik vervaart
Den ruiter en zijn paard,
En voor de golv ten prooj doen wezen,
Een bergenhoogt van waterstroomen
Op hem doen komen.

IV.

Daar alles raadloos toe kon schinen,
Wijl Faroos helse dolk
Vervolgde Jakobs volk,
Dat het ontzield geraakt' aan 't kwinen,
En morrende mi schier met kragten
Om 't leven bragte.

V.

Daar kon hi ons nog onderschoren
En kragtig doen bijstand,
Ons gripen bi de hand,
Bespottende des Konings tooren:
Hi wist uit aanstaand' ongelukken
Zijn erv te rukken.

VI.

Hi legt een lied in onze monden;
Terwijl zijn Heerlijkheid
Dus glansrijk open leid:
Wat kan ik aêrs als die verkonden?
Een dankbaar hert laat niet verzwegen
Zooriken zegen.

VII.

Digitized by Google

VII.

Hi is ons Heil. Hi is ons Heere,
Jehovah onze God:
Dat toont hi, wijl hi 't lot
Van Israël ten besten keeren,
En wil aan zijn belovten denken,
Ja ons die schenken.

VIII.

Terwijl hi ons gaat henen leiden
Na 't vrugtbaar Kanaansland,
Dat Hemels onderpand
Daar wi gerust zijn komst verbeiden.
Daar hi zig eens zal oog aan ooge
Bi ons vertoogen.

IX.

Wi zullen hem een woonplaats bouwen,
De welke zijn gloor verbreid,
Daar zal zijn Godlijkheid
Haar zetel en haar Godspraak houwên;
Daar zal hi lievlijk zig vertoonen,
En bi ons woonen.

X.

Ik zal zijn daden hoog verheffen.
Hi is der vaad'ren God,
Die zinen naam bespot,
Die prout, die word gewaar zijn treffen.
Hi is een krijgsman, 't puik der Helden,
Wel waard te melden,

Digitized by Google

XI.

Zijn naam is heerlijk van vermogen;
Zi sluit veel wond'ren in,
Een Goddeliken zin
Ontvouwtz' en legt die voor onz' oogen:
JEHOVAH eeuwiglijk te roumen
Laat hi zig noumen.

XII.

Die is het geen hi is, en wezen
Zal in all' eeuwigheid
Het wesk hi heeft gezeit
Te zullen zijn voor die hem vreezen,
In zijn beloovde zegeningen
Haar toe te bringen.

XIII.

Hi heeft den Koning met zijn wagen
In 't Erythreese meer
Met zijn ontelbaar heyr
Doen zwind'len en ter neêrgeslagen:
De keur der Vorsten is verdronken
En laag gezonken.

XIV.

Het herte van de zee, de gronden
Bedekken z' in haar schood;
Daer henen zijn zi dood
Gelijk een zware steen gezonden.
O Heer! uw regterhand, uw kragten
Zijn hoog te agten.

XV.

Digitized by Google

XV.

Gi zijt verheerlijkt door het wreken
Der vianden, die trots
Hun kruin gelijk een rots
Ten ſpijt van u op durvden ſteken;
Gi hebt uw wraakvuur uitgezonden
En hen verſlonden.

XVI.

Gelijk een ſtoppel voor de winden
Nog voor het vuur beſtaat,
Zoo heeft uw toorn, uw haat
d' Egypters levend doen verzwinden.
Wie kan 'er wen[illegible] gloed aan 't zieden
Is, die ont[illegible]eden?

XVII.

Door het geblaas van uwe lippen,
Hebt gi de watervloên
Om hooge rizen doen,
En vaſt ſtaan als albaſte klippen,
(Die m' onlangs vreeſelijk zag klotſen)
Als marm're rotſen.

XIIX.

Daar gingt gi Iſraël door leiden,
Door 't ongebaande ſpoor
Daar voerde gi haar door.
Dit zag de viand, en hi zeide:
Ik zal verbitterd en verbolgen
Hen agtervolgen.

XIX.

Digitized by Google

XIX.

'k Zal zonder moeit haar agterhalen,
En deilen riken beuit
Aan mine knegten uit.
Dus zal ik hen die spijt betalen,
Mijn ziele zal in hare wrake
Haar zelvs vermaken.

XX.

Ik zal de blanke kling uitrukken
En mijn verstaalde vuist
Zal zijn door bloed begruist,
Wanneer ik haar zal onderdrukken,
Ja haren naame doen verderven
En eeuwig sterven.

XXI.

Maar, Heer, dit woeden en dit razen
Behielp haar niet; uw wind
Die heeft de zee gezwind
Vergadert, als gi hebt geblazen:
Nu liggen z' in den schood bedolven
Der woeste golven.

XXII.

Het lood zinkt met zoo'n zwaart niet onder
In diepte van de zeen,
Als voor onz' oogen deên
d'Egypters. O aanbidlijk wonder!
Daar m' eeuwen lang zal van gewagen
Naar onze dagen.

XXIII.

Digitized by Google

XXIII.

Waar zijn de Goden en Godinnen
Van gants Egyptenland?
Wie kan de overhand
Van u behalen, u verwinnen?
Niet een in Goddelike kragten
Bi u is t' agten.

XXIV.

Verheerlijkt zijt g' in heiligheden;
Uw gadelooze lov
Uitlevert ruime stof,
De tong tot lovzang te besteden.
Om uwe vreeselike wond'ren
Staêg uit te dond'ren.

XXV.

Wanneer g' uw regterhand uitstrekte;
Toen heeft de diepe grond
Geopent haren mond,
Waar mede zi de liken dekte.
Dewelk' door waterstroom verslonden,
Daar rustplaats vonden.

XXVI.

Gi voert door uw weldadigheden
't Verlost' en lieve volk
Op 't voorgaan van uw wolk,
Gi voertze zagtkens, en met vrede,
Terwijl gi wezen doet tot schande
Al haar vianden.

XXVII.

Digitized by Google

XXVII.

Gi leid ze zagtkens tot de woning
Van uwe heiligheid,
De welk u staat bereid
Te worden, daar gi zult als Koning
Ons sturen, en bi ons verkeeren,
Uw wegen leeren.

XXIIX.

Zoo haast de volkeren dit hooren;
Zal hare drieste geest
Verbaast zijn en bevreest:
Men zal de weedom konnen sporen;
En uit de aangezigten lezen
Verwijvde vreeze.

XXIX.

De Palestiners zullen beven,
En Edoms Vorstendom
Zal van verwond'ring stom
Met Moab zig ter schuil begeven.
d'Inwoonderen, de Kananiten
Die zullen spliten.

XXX.

En als het buigsaam was versmelten;
Belaên met naar geween,
Zi zullen als een steen
Voor u verstommen, Held der Helten!
En afgemat, in alle houken
Een schuilplaats zouken.

XXXI.

Digitized by Google

XXXI.

Tot dat uw Israël, O Heere,
Het langbemind geslagt
Dat op uw Godheid wagt;
Gezwindlijk door haar henen keere;
En kom tot de beschoren panden,
Tot Kanaans landen.

XXXII.

Gi zult haar op de bergen planten;
Daar gi uw heiligdom
Hebt uitverkoren, om
Te bliken doen aan alle kanten
Dat gi hebt onder haar uw woning
Als God en Koning.

XXXIII.

JEHOVAH zal zijn rijk besturen;
Neêrplotsend met geweld,
Al wat zig tegensteld,
En arbeid dat het niet mogt duren;
Zijn rijk niet weet van in te buigen;
Nog valt aan duigen.

XXXIV.

Hier ziet gi staaltjes: Faro's paarden
En snelle krijgsgespan,
Met menig duizend man
Zijn neêrgestort, en weg van d'aarde.
Terwijl z' in ongestuime golven
Zijn diep betolven.

XXXV.

Digitized by Google

XXXV.

Maar Israël is op het drooge
Door 't midden van de zee
Op eene veil'ge steê
Geraakt, en droogvoets opgetogen.
O God wi zullen eeuwig zingen
Zoo groote dingen.

Mirjam en een rei van maagden.

XXXVI.

Zoo, Mozes, zoo, ga ons te voren:
Wi volgen dit geluid
Dat in onz' ooren tuit,
Wi laten onze trommels hooren:
De galm der overschelle luiten
Zal wedersteuiten.

XXXVII.

Speelnoodtjes, tripp'len wi met reijen,
Vervoug u hand aan hand,
Laat ons op eene trant
Ons in des Heeren lov vermeijen.
Laat ons met schaterende klanken
Zijn glori danken.

XXXIIX.

Jehovah leevt, Hi is verheven,
Hi leevt in eeuwigheid.
Hi heeft ons in den strijd
Geholpen; en ter neêr gedreven
De viand, door die zware stroomen
Op hem gekomen.

XXXIX.

Digitized by Google

XXXIX.

Hier hielp geen boog, geen blanke zwaarden
Wanneer de vlóed neêrkwam,
En haar gevangen nam,
Verdronken hare felle paarden.
O Heer wat zullen w' u vergelden,
Dan eeuwig melden!

EINDE.

Dat dit lied niet voor het ander liedgevoegd is in het aanhangsel, is de reden, dat het voorgaande reeds afgedrukt was, eer ik gemeint had dit mede daar bi te laten drukken.

Digitized by Google

VITBREIDING
Van
Het 11de Harpgezang van David.

I

1 HOe mag't verwoed ontaarde heidendom
Tot schennis zig vergaderen te samen!
Wat mag een troup van volken nopen, om
Zulk' idelheid te denken en beramen!
2 Wat is 'er dat de Koningen verwaten
Van hoogmoed, al haar kragten spannen doet!
Hoe mogen z' haar in zoo een wraakluft laten,
Al stond men hen na rijk, na lijv en bloed!

II.

Wat is het een ondankbr' onzinnigheid,
Dat Hoofden van de heidens, Ja van Joden
Een wrokkend kwaad zoo diep in 't herte leid,
En dus geheel de godvrugt is gevloden!
Datz' onderstaan haar zelven te beraden
Om tegen de JEHOVAH aan te gaan,
En zijn Gezalvden Koning te versmaden,
Wiens regt het is op 's Vaders troon te staan!

III.

3 Zoo is de taal van deze: laat geen eer,
Geen ootmoed haar van onze kant gebeuren:
Kom, stootenwi haar poogen saam om veer,
't Lust ons haar Juk en banden te verscheuren.

Hoe?

Digitized by Google

Hoe? zouwden w'ons verpligten aan haar wetten,
En boven ons een magt gedoogen? Neen
Wi zullen 't al voor ons gezag op zetten,
En werpen fluks haar snoeren van ons heên.

IV.

4 Maar hoor, gi die de Godheid zoo versmaad,
En stelt geen eind aan uw hoogmoedig prachchen;
Weet dat hi al uw schennis gade slaat;
Hi die zijn troon in d'hemel heeft zal lachchen;
En over u zijn hand zal zegepralen,
U stellende tot smaadheid en tot spot;
Zijn vlammig zweerd al 't liden zal betalen,
Dat g' hebt gepleegt aan Christus, aan uw God.

V.

Dus zal hi tot verschrikking op zijn tijd
5 In toornigheid zijn stemme laten hooren:
Al barsten al mijn vianden van spijt;
Ik hebbe dogh mijn Koning uitverkoren;
6 Ik heb mijn Zoon van alle eeuwigheden
Tot heerscher en tot Vrede vorst gezet;
En over 't huis van mijn heiligheden
Gezalvt: zijn rijk op d'ondergang niet let.

VI.

7 Ik dus gezalvd, zal volgens het besluit,
Na d'eeuw'ge wet en voorschrivt mij doen hooren:
JEHOVAH heeft dit woord tot mi geüit:
Gi zijt mijn Zoon, heden uit mi geboren.
8 Eisch op uw regt, Ik zal u zeker geven
De volkeren ter vaster erfenis,

Zoo veel'er op den aardebodem leven:
Uw eigendom van oost tot westen is.

VII.

9 Gi zultze met een sterk' en ijz're stav
Verplett'ren, voor uw woorden haar doen buigen;
Wie wederstreeuwt, verstroit g' als 't ligte kaf,
En slaat hem als een aarden vat aan duigen.
10 Nu dan gi Vorsten en gi Koningen der aarde,
Bestuur vri met bedagtzaamheid uw daên.
Beken uw schulden houw de tugt in waarde,
Laat uw bestel na 's Konings wetten gaan.

IIX.

11 Houw bi hem aan om uwe zaligheid,
Leer voor de stem van zine godheid vreezen,
Uw staven voor zijn voeten nederleid,
't Zi elk tot vreugd een onderdaan te wezen
Des Gods van alle Goden, en de Koning
Der Koningen. Juich vrêh wees verblijd,
Dat hi die in den hemel houwd zijn woning
Uw God en heer wil bliven voor altijd.

IX.

12 Omhels de Zoon, en kus hem op dat niet
De vlam van wraak en gramschap word' ontsteken
En gi u haast ter neêrgeslagen ziet,
Wanneer zijn zweerd zig veerdigt om te wreken.
Maar zaligheid is voor de ziel beschoren
Die hem betrouwd, die tot hem henen vliedt
Als tot een borgt, als tot een sterke toren:
Geen eind die oit van zijn gelukken ziet.

DEN

Digitized by Google

DEN RAAD DES VREDES

Tuszen JEHOVAH en den Man wiens name SPRUITE is, Zach: VI. 12, 13. afgebeeld in een aanspraak van God de Vader tot den Zoon; des Zoons antwoord; en toestemming des H. Geest.

Toon. O Kersnagt schoonder dan de dagen!

I.

HEt hoogstvolmaakt, noodzaak'lijk wezen,
Dat noit na waarde word volprezen,
d' Hoogweerdige Drieenigheid
Heeft van all' eeuwigheid besloten
Zijn roum en luister te vergrooten;
Als zijnd' een God van zaligheid.

II.

Het was des Godheids wil aan vele
Der zondaars zig zelvs meê te deelen,
En die te doen in 't glanszig ligt
Van zijn volmaakte aanschijn wand'len;
Maar niet met haar in straafheid t' hand'len,
Of na der zonden zwaar gewigt.

Digitized by Google

III.

Maar wijl den zondaar van zijn kragten
Beroovd, geen zaligheid kon wagten,
Of God moest zijn regtveerdigheid
Ten laasten penning toe voldaan zien;
Hi kan geen kwaad onschuldig aanzien,
Waar tegen wet en reden pleit.

IV.

Dus sprak JEHOVAH tot zijne Zone:
Mijn Zoon, mijn * Heerlijkheid, mijn kroone,
Afschijnsel van mijn eeuwig ligt:
Ik draag u op een Koningrike *
Dat in geen' eeuwen zal bezwiken;
Verzoen gi slegs mijn aangezigt.

* *Heb.* i: 3.

V.

Ik wil door * regt geheiligd wezen
En mijn regtveerdigheid doen vreezen,
En doen bi iegelijk ontzien:
Stel gi u zelven tuszen beiden
Om voor het onregt straf te liden,
† Zoo zultgi zaad in menigt zien.

* *Jes.* v: 16. † *Jes.* liii. 10.

VI.

Verbind u om eens neêr te treden
Omkleed met menschelike leden

Tot

Digitized by Google

Tot het vervullen van de wet;
Om aan 't vervloukte houwrte sterven,
Om tot uw * eigendom te erven
Die waren in den dood gezet.

* Ps: ii. 8.

VII.

Dat Koningrijk zult gi bestieren
En eeuwig doen uw Godheid vieren
En zwenken na uw raad en wil.
't Zal van U als Profeet ontvangen
Uw woord, en daar aan bliven hangen,
Met u alleen zig houwden stil.

VIII.

Gi zult haar uit de beke drenken
Van uw verdienst, en eeuwig schenken
't Genot van onze heerlijkheid.
Dan zullenwe door vreugde zangen
Van haar gedurig roum ontvangen
Voor die verkrege zaligheid.

DE ZOON.

Toon: vande 10 geboden: of Reveillez vous.

I.

A Anbiddelike God en Vader,
Die mi van alle * eeuwigheid
Hebt voorgebragt; O bron en ader
De Heilige Drieenigheid!

* Ps: ii. 7.

Digitized by Google

II.

Zie hier ben ik, hier is uw Zone
Op uwen wenk en wil bereid,
Om u betaam'lijk te doen toonen
Uw gunst en Algenoug saamheid.

III.

Laat dogh den * mensch niet nederdalen
Voor eeuwiglijk in 't nare grav;
Ik zal een vol randsoen betalen,
En wenden hem de straffen af.

* *Job.* xxxiii. 24.

IIII.

Uw eisch, uw voorstel is zoo billig
En zoo een Godbetaam'lijk woord:
Ik stel mi zelven straks gewillig:
* Mijn ooren hebt gi mi doorboort.

* *Ps.* xl. 7.

V.

Uw wet is in mijn ingewanden,
En die te doen is al mijn lust,
De menschenlieyd doet mi ontbranden
En geeft m' een rusteloozе rust.

VI.

Ik moet, Ik wil, Ik zal mi zetten
Tot heiland en tot middelaar,
Ik zal de * slangenkop verpletten
En rukken 't mijn'uit helsgevaar.

* *Gen.* iii. 15.

VII.

Digitized by Google

VII.

Ik zal mi met het vlees bekleeden
En komen in * gering gelaat,
Ik zal alleen de * wijnpers treden
Van uwen toorn en zondenhaat.

* Jes LIII. 3. * Jes LXIII. 3.

VIII.

Ik weiger niet de dood te liden
En alle ramp en zielgekwel,
Als ik 'er vele kan bevriden
Die ik tot mijn bezitting stel.

IX.

'k Zal haar uw raadslag openbaren
En wizen 't pad ter zaligheid,
Ik zal haar door mijn Geest bewaren,
En geven 't lot der eeuwigheid.

X.

Ik zal als Heer en Opperkoning
Haar sturen door mijn heilig woord,
En brengen, Vader, in uw woning,
Die na mijn regt en wetten hoort.

DE H. GEEST.

Toon: Hoe schoon ligt ons de morgenster!

I.

O Goddelike Mogendheid,
Dewijlg' uw algenougsaamheid
Den mensch wilt openbaren,
Door 't zenden van uw lieven Zoon

Om

Digitized by Google

Om zond' en duivelskragt te doôn
En hem te wederstaren;
Moet gi ,, Van mi
Hoog geprezen ,, Altijd wezen ,
En mijn wille
Kan van d'uwe niet verschillen.

II.

Ik zal het erfdeel, dat den Zoon
Verkrigen zal tot zinen loon,
Herscheppen en behoeden;
In haar de Goddelike kragt
Door mi zal worden voortgebragt;
Ik zal haar ziele voeden
Door melk ,, Die elk
Uit de reine ,, Springfonteine
En de beken
Van Gods woorden uit ziet leken.

EINDE.

Nog tot Bladvulling

EEN

UITBREIDING

VAN

Het xxiiiste Harpgezang van David.

Zijnde een Lovzang van de Kerk, bizonder, van 't Nieuwe. Test:

I.

JEhova is mijn God, wat zouw m' ontbreken?
Hi is mijn trooſt, mijn Herder: nu geweken
De Leeraars zijn en de genaamde Goden
Die in zijn plaats opleidden ons geboden
Geboden van het vlees, die niet verzaadden
De dorre ziel met enkele genade.

II.

Haar magt houwd op: Den Hemel is geweken
En d' ouwde aard; de ſchaduwen geſtreken
Voor Jezus ligt, die d' aangetogen kleêren
Heeft afgelegd en zelvs zijn Kerk wil leeren,
En zelvs zijn Kerk wil aan begraaſde weiden
Van Hoop en trooſt en vrugtbaarheid geleiden.

Hi

Digitized by Google

III.

Hi doet mijn ziel schier dartelen en hupp'len
Van uitgelaten vreugd, de zoete drupp'len
Verkwikken mi, nu hi mi voert aan waat'ren
Die suizen zagten met haar keiijes klaat'ren,
Die zwalpen en met hare golvjes spelen,
Wier honigsmaak mijn ziel mi kan ontstelen.

IV.

Als kalveren en als gemeste schapen,
Zoo groeit de Kerk. Wie zouw zig niet vergapen
Te plukken gras van dit gezegend weiland,
Te zijn een schaap van Jesus onzen heiland,
En onder zijn juk willig zig begeven
Dat zagt en zoet en oorzaak is van leven!

V.

En, drukten schoon mi nu en dan de kwaden,
Hier vind ik dat mijn ziele kan verzaden
En mi verkwikt: mogt mine zwakheid dreigen,
Dat ik verlokt door zonde, neêr zouw zigen,
Dan onderschoort hi mi met zinen zegen,
En leid mi weêr in welgebaande wegen.

VI.

De luister van zijn name kan niet liden
Dat ik bezwijk of afval van ter ziden.
Ja zelvs indien in doodelike schimmen
Of nare grav ik mogte neder klimmen,
En in de nagt van dikke donkerheden,
Daar volgt hi mi, en hoort op mijn gebeden.

VII.

Digitized by Google

VII.

Ik vreeze noit, Ik laat den moed noit zakken:
Wanneer mi 't hert zouw schinen te verzwakken,
Ziet hi zoo zeer van hulp mi niet berooven
Of houwd m' het hoofd nog zegepralend boven,
Staat hi gerood mijn leden t' ondersteunen
En op zijn stav die veilig te doen leunen.

VIII.

Daar 't voedsel mi de viand poogt t' ontrekken,
Laat hi voor zijn gezigt mijn tafel dekken
En levert mi een overvloed van spize
Die toebereid na konstelike wize
Het oog verzaad, en laavt het hong'rig herte.
Hoe zeer dit ook mijn haters mogte smerten.

IX.

Hi zalvt mijn hoofd met oli van genaden,
Met lijdsaamheid ook in de zwaarste kwaden;
Zoo dat een geur van Christelike deugden
Van mi uitgaat, van ongeveinsde vreugde.
Mijn beker ziet m' in dropp'len overvloejen
Dewelk de ziel verkwikken en besproejen.

X.

Voorwaar Ik zal mijn gantse levenstiden
Zijn agtervolgd door gunst en door verbliden:
Geen zware nagt van ramp of ongelukken
Te wagten staat, of immer mi zal drukken.
Dat is mijn lust mi eeuwig te vertoonen
In Jezus huis, daar hi bi mi zal wonen.

EINDE.

Digitized by Google

Drukfeilen:

Blad. 3. regel 12. — voor *dee*, lees, *de*
b. 6. r. 2 — voor *met benard*, lees, *benard* of *met drnk*.
b. 14. r. 19. — voor *ik*, lees, *hi*.
b. 16. r. 20. — voor *zangtijd* lees *de zangtijd*
b. 16. r. 11. — voor *verlopen*, lees, *verhoopen*.
b. 19. r. 8. — lees, *zwak* zijn *in de kennis*.
b. 20. r. 2. — lees, *scheuring*.
b. 23. r. 22. — lees, *rampspoed*.
b. 25. r. 6. — voor *straw*, lees, *straf*.
b. 31. r. 17. — lees, *terwijl*.
b. 35. r. 21. — lees, *tienmaal doorgeloutwerd* verg: Openb. 11. 10.
b. 61. r. 20. — *omtte*, lees, *ommtte*.
b. 68. r. 22 — *houd*, lees, *houwd*.
b. 71. r. 9. — lees, *doet haar moedig tegengaan*.
b. 79. r. 3. — *afgescheidende* lees *afscheidende*.
b. 93. r. 13. — *zoon*, lees, *zoo 'n*.
b. 94. r. 5. — lees, *bekeering*.
b. 96. r. 20. — voor *m'*, lees, *m' Het*.

Lied Mozes.

vers. 1. reg: 4 — voor *mi*, lees, *Hem*.
reg. 6. — voor *mijn*, lees, *zijn*
Blad. 112. reg. 23. — voor *rijk*, lees, *rijk'*.
b. 123. r. 22. — voor *prout*, lees, *prouwt*.

Indien 'er nog eenige feilen mogten gevonden worden, die bid ik dat den lezer mag over het hoofd zien.

1/13 12

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google